

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Din sumar:

*Pregătiri... sufletești
pentru zborurile
interplanetare*

Injecții și arheologie

(pag. 6-7)

Vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în U.R.S.S.: pe străzile Moscovei.

*Actrița din orașelul fără asfalt
și fără troleibuze*

Înceștare cu marea

Note de drum din Italia

ANUL XXI

37

(1069)

10 septembrie 1965

12 pagini, 1 leu

BELETRISTICĂ

Eu...

(Fragment)

...Da, acum știu că pământul e rotund, ca un glob. Încă, mi-l închipuim turtit ca o clătită, ca un petec urias. Dar și atunci mi se părea tainic, misterios, cu multimea lui de ogoare, arbori, animale și păsări. Încă mi-au trebuit câțiva ani ca să mă pot deprinde cu continentul acesta verde și turtit.

Aici, pe malul Krojii, am auzit pentru prima oară privighetoarea și multă vreme nu m-am mai despărțit de ea. Aici m-am împrietenit cu mestecănul argintiu, cu lumea pestriță a zburătoarelor, a micilor jivine, a peștilor și a insectelor.

Și tot aici mi-am dat seama că omul nu trăiește singur pe lumea asta. Pământul, soarele, luna, arborii, păsările și micile jivine, toată natura lucată la un loc, sînt prieteni buni și de nădejde ai omului. Și nu trebuie să-i supărăm, căci ei ne ajută să ne facem un rost, să trăim mai bine pe pământ.

Arborele e viu, viu la fel ca mine. Din rana lui se prelinge o diră de sînge verzui închis, la fel cum din degetul meu tăiat se prelinge o diră de sînge purpuriu. Iar cuiburile păsărilor nu e voie să le distrugi, fiindcă viața, ca un uliu, a distrus fără milă cuiburile noastre, iar pe mine, un pui sărman și golăș, m-a silit să îndur și răceala ploilor de toamnă și crivățul cumplit al iernii.

Prin coaja neagră a plinii, prin roadele și rădăcinile cimpului, pământul pătrunde în vinele mele, mîngietor, moale și cald, cu aburul său vesnic viu și dătător de viață. Și nu sînge îmi curgea atunci prin vine, ci seva mestecănilor și a grinelor, cîntecul privighetozilor, curgea însuși pământul care ne ține și ne hrănește. Sentimentul sacru al apropierei de natură, așa cum l-au trăit Barnauskas și Ezenis („...și-nfrățit cu blindele jivine, niciodată nu le-am obidit...”), a apărut apoi pregnant în fiecare rînd așternut de mine pe hirtie.

Aș fi vrut să cuprind cit mai larg cu privire lumea aceasta neînțeleasă în care omul nu are dreptul să fie egoist. Căci nu e singur pe planetă, și supunîndu-și natura, adaptînd-o pentru rosturile sale, el e dator să se gîndească la ceea ce îl înconjoară, la cîngurile verzi, la rîurile albastre, la lacurile în care se resfrîng razele de soare, la lumea lui de prieteni — zburătoarele pestrițe, micile jivine și toate celelalte viețuitoare.

Dar lucrul cel mai important e, bineînțeles, pământul. Globul lui, la fel ca și miezul plinii, e acoperit cu o coajă roditoare, datorită căreia existăm cu toții. Pământul are și el viața lui, și omul e dator să aibă atîta grijă de viața aceasta, încît pământul să rodească în deplină bucurie și să-i dăruiască fructele dragostei sale. Recolta dă pământului aceeași fericire pe care noul născut o aduce mamei. Uneori, oamenii se dovedesc a fi, însă, niște fii nerecunoscători și atunci scoarta pămîntescă e zbîrcită și tristă, roadele îi sînt sărace, pământul își pierde zîmbetul luminos, pe care de atîtea ori îl întîlnim pe chipul mamei...

S-a adunat zăpadă pînă la pervazul ferestrei. Ici colo, printre nămeți, răzbat lufe uscate de brustur, coacăză și acriș. În tufe se adună stoluri de botgroși. Nu e zi să nu vină încoace. I-au răzbit frigul și foamea, și vin sărmanii de departe, tocmai din pădurea care se vede ca o fișie de pînă neagră întinsă dincolo de rîu...

Pătratul aib al ferestrei e-n întregime acoperit de flori ciudate, frunze albe de palmier. În mijloc, suflarea fierbinte a cuiva a topit florile și frunzele de gheață, formînd o oază rotundă și transparentă. În această oază, ca-ntr-un ochi de apă, se ivește o frunte cu un moț bălai, un nas mic și turtit, o pereche de buze și, mai cu seamă se ivesc doi ochi mari și albaștri. Sînt eu...

E. Miezelaits

Giuseppe Tomasi di Lampedusa și soția sa Alexandra Wolff-Stomerse la Stameriana (una din fotografiile păstrate de Alma Postais).

I. Kruglov :

In Transbaikalia (linogravură)

VITRINA

Adevăruri despre mituri contemporane

Proza lui V. Tendreakov, cunoscută de cîteva dintre problemele etice majore ale epocii, este din nou prezentă în vitrinele librăriilor noastre cu volumul „Un caz excepțional”. În afară de nuvela care imprumută titlul volumului, acesta cuprinde și o a doua povestire intitulată „Scurt-circuit”.

Se poate spune că ambele povestiri au în centrul lor o singură problemă, de certă rezonanță socială, pe care profesorul Mahotin, personajul principal din „Un caz excepțional”, o definește ca „priperea de a trăi în mijlocul oamenilor”. Tema nu este nouă în proza lui Tendreakov și este îmbrățișată, într-o măsură sau alta, de toți scriitorii din aceeași generație. Tendreakov este însă, într-un fel, port-drapelul lor, prin analizele lui incisive, prin profunzimea de idei care stau la baza operelor lui și printr-o mai consecventă încercare de a se debarasa de formele învechite ale descrierii, cu acumularea de amănunte inutile și crearea de tipologii, adesea înșelătoare pentru vremea noastră.

Mahotin descoperă, cu jurnalul. Tosiei Lubkova, în care eleva își afirmă și își explică înclinațiile mistice, că reacția celorlalți nu este corespunzătoare. În locul unui sentiment de înțelegere și deci, în locul unui sprijin în momentele grele pentru ființa aceasta rătăcită, elevii, și nu numai ei, manifestă o intransigență totală și absolut ineficace în asemenea împrejurări. De aceea, el pornește la o reevaluare dureroasă a întregii sale activități pedagogice, de patruzeci de ani, pentru a ajunge la concluzia că principala materie de învățămînt care ar trebui predată în școală, mai presus de toate celelalte discipline, este „priperea de a trăi în mijlocul oamenilor” și că această pripere trebuie să devină „o știință care să fie învățată din copilărie”.

Dacă povestirea Tosiei și drama lui Mahotin sînt circumscrise, oarecum, la „un caz excepțional”, semnificația largă, a valoare de circulație universală, a celorlalte nuvele, „Scurt-circuit”, nu poate scăpa nimănui.

În această nuvelă Ivan Kapitonovici So-

kovrin, directorul unui sistem energetic regional se înfruntă cu Vadim, fiul său, energetician și el, dar la un mare combinat chimic de pe aceleași meleaguri.

Pentru Ivan Kapitonovici, fiul unui oropsit, smuls din beznă satului de Puterea sovietică, energia electrică este, încă, o zeitate atotputernică și omniprezentă căreia trebuie să i te închini și, din cînd în cînd, să-i aduci jertfe, chiar dacă nu cu ferovrea anticilor, dar, în orice caz, fără viațete de prisos, cu conștiința că altfel nu se poate.

Fiul s-a născut și a trăit toată viața la lumina becului electric. Pentru el datele „problemei” au suferit o mutație hotărîtoare. Vadim n-a participat, ca tatăl său, la nașterea chinuitoare a „zeității” și este liber de orice fetișism. De aici furia lui iconoclastă și dorința expresă de demitizare a „problemei”. Și întrucît energetica nu este pentru el un fapt mitic, oamenii trec înaintea ei.

Aceasta este esența disputei dintre cei doi protagoniști. Cînd tatăl îi înșiră fiului marile calități ale energeticii, acesta îi răspunde, imperturbabil :

— Mi se pare puțin.

— Aha ! N-am menționat dragostea față de om, continuă bătrînul Sokovrin. Trăiască vorbele mari ! Dar vorbele rămîn vorbe. Dragostea mea e pentru mașini, are pondere, e materială.

— Mașinile pot suporta această dragoste cu pondere pentru că sînt de fier, dar oamenii se incovoie sub povara ei, îi replică fiul.

Accidentul, scurt-circuitul, reliefează inconsistența poziției lui Ivan Kapitonovici. Măsurile pe care trebuie să le ia, pentru a face față situației, au ca rezultat, printre altele, moartea unui om. Bătrînul primește vestea cu calm, cu toate că dacă și-ar fi ascultat fiul, cu prețul unei investiții minime, accidentul n-ar fi avut loc. El îl socotește, însă, o jertfă necesară, pînă în clipa cînd află, dintr-o eroare, că nu e vorba de un muncitor oarecare, ci de fiul lui. Drumul pînă la spital și spre camera mortuară, pînă cînd se convinge că victima nu este Vadim, îl silesc să mediteze, într-un chip nou, la „sacrificiile indispensabile”.

Nuvela aceasta, una din cele mai reușite ale lui Tendreakov, ar merita o dezvoltare mai amplă, pentru acuitatea ei problematică. Cum, însă, spațiul nu ne-o îngăduie, am dori doar să semnalam izbînda artistică a scriitorului care a găsit, în avaturile rețelei energetice, un echivalent parabolic de înaltă și viguroasă poezie pentru tema sa etică.

După cum nu putem, de asemenea, să nu subliniem în încheiere valoarea traducerii semnată de Valeria Sadoveanu, care inobilează textul cu certe valori stilistice.

P. G.

MICA ISTORIE LITERARĂ

Ghepardul la Stameriana

La vreo 200 de kilometri de Riga, pe malul unui lac fermecător, înconjurat de un parc secular, se înalță un mic castel care a aparținut familiei Wolff-Stomerse. De numele acesta este legat autorul unu-

ia dintre cele mai interesante romane apărute în ultimii ani : „Ghepardul”, membră a vechii familii Ietone, Alexandra Wolff-Stomerse, a fost soția lui Giuseppe Tomasi di Lampedusa. La castel unde actualmente funcționează o școală gricolă pentru tineretul sătesc, multe cruri amintesc și acum de celebrul scriitor italian. Chiar în holul clădirii, de o parte și de alta a bătrînei scări ce duce la etaj, veghează doi gheparzi de piatră.

În anii premergători celui de al doilea război mondial, scriitorul și soția sa petrecut multe zile pe aceste meleaguri pitorești. Lampedusa era atras de farmecul „noapților albe”, de liniștea odihnitoare a castelului și, nu mai puțin, de căldura oamenilor, cu care a legat o prietenie sinceră.

Mulți bătrîni din satul Stameriana, vecinătatea căruia se înalță castelul, mai amintesc și acum cu simpatie de scriitor. Alma Postais, care a lucrat cîndva la castel, ne-a arătat locurile unde plăcea să-și petreacă vremea, mica poezie ce șerpuieste prin parc, pe care Lampedusa se plimba, adesea, rezemat de ne despartitul lui baston.

Bătrîna păstrează cîteva fotografii ale scriitorului, documente rare din viața unui om al cărui nume se confundă cu modestia, cu fuga de celebritate, zgomotul toasă. Cînd a aflat de nașterea lui Giuseppe al „Ghepardului”, Alma Postais exclamat mirată : „N-aș fi crezut niciodată că Iasep al nostru o să devină scriitor”.

Căci la Stameriana, Giuseppe Tomasi di Lampedusa este pur și simplu „Iasep” — cum sună în letonă Giuseppe (Iosif).

A. Matevici

INIȚIATIVE

Loterie

originală

Se pare că și pasiunea pentru lectură poate fi stimulată prin loterii. Cel puțin așa trebuie să credem dacă înțelegem seama de o originală loterie organizată în R.S.F.S. Rusă. Este prima loterie de acest gen organizată în Uniunea Sovietică, iar prima tragere a avut loc la 1 septembrie.

Dar despre ce e vorba ?

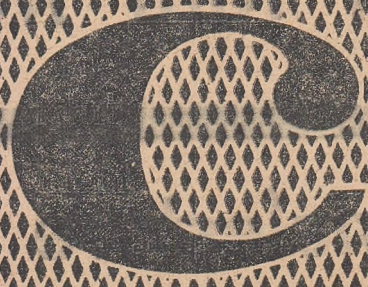
Biletete, închise într-un plic, sînt vîndute în librării și în alte magazine care desfac obiecte de cultură.

Participanții cumpără un bilet și află poate fi stimulat prin loterii. Cel puțin așa trebuie să credem dacă înțelegem seama de o originală loterie organizată în R.S.F.S. Rusă. Este prima loterie de acest gen organizată în Uniunea Sovietică, iar prima tragere a avut loc la 1 septembrie.

Plata biletelor cîștigătoare se va face pînă la 31 decembrie 1966. În acest fel, dacă în magazinul respectiv cîștigătorul nu găsește cărțile care îl interesează, el poate folosi biletul în orice alt magazin sau în orice alt oraș din R.S.F.S.R. Posesorul unui bilet cîștigător poate, de asemenea, să comande cărțile dorite care îi vor fi expediate prin poștă.

În prima tranșă a acestei loterii sînt emise 20 de milioane de bilete, în valoare de 5 milioane de ruble. Nouăzeci la sută din această sumă este destinată achiziționării de cărți pentru onorarea biletelor cîștigătoare și numai zece la sută pentru cheltuielile administrative necesare organizării loteriei. Costul unui bilet este de 25 copeici, iar lozurile cîștigătoare au înscrise pe ele valori de la 50 de copeici la 50 de ruble. Și încă un amănunt, nu lipsit de importanță : fiecare al cincilea bilet are înseris pe el mențiunea „Cîștigător”.

cartea

Vizita

delegației de partid și guvernamentale

a Republicii Socialiste România în U. R. S. S.

Răspunzând invitației Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și guvernului sovietic, vineri 3 septembrie a plecat la Moscova delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care face o vizită oficială în țara vecină și prietenă. Din delegație fac parte tovarășii: Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Gheorghe Apostol și Alexandru Birădeanu, membri ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv și secretar al C.C. al P.C.R.; Manea Mănescu, secretar al C.C. al P.C.R., Corneliu Mănescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, Nicolae Guină, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică.

În aceeași zi, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România a sosit la Moscova. Poarta aeriană oficială a capitalei sovietice era pavozată sărbătorește cu drapelul de stat ale Republicii Socialiste România și Uniunii Sovietice. Pe o pancartă de un roșu aprins era înscrisă, în limbile rusă și română, urarea: „Bine ați venit, dragi prieteni români”. Avionul „IL-18”, la bordul căruia se afla delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, era însoțit de o escortă de onoare formată din avioane de vânătoare.

În întâmpinarea delegației au venit: L. I. Brejnev, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., A. N. Kosighin, membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., K. T. Mazurov, membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, N. V. Podgornii, membru al Prezidiului și secretar al C.C. al P.C.U.S., A. N. Șelepin, membru al Prezidiului și secretar al C.C. al P.C.U.S., P. N. Demicev, membru supleant al Prezidiului și secretar al C.C. al P.C.U.S., I. V. Andropov, secretar al C.C. al P.C.U.S., P. F. Lomako, V. N. Novikov, membri ai C.C. al P.C.U.S., vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, A. A. Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., mareșalul R. I. Malinovski, ministrul apărării al U.R.S.S., P. S. Neporojni, președintele Comitetului de stat pentru energetică și electrificare, N. S. Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S., V. S. Semiciastni, președintele Comitetului securității de stat, S. K. Romanovski, președintele Comitetului de stat pentru legături culturale cu țările străine, I. V. Arhipov, prim-vicepreședinte al Comitetului de stat pentru relații economice externe, L. F. Iliev, locuitor al ministrului afacerilor externe, N. G. Egoricev, prim-secretar al Comitetului orașenesc Moscova al P.C.U.S., numeroși activiști de partid și de stat, reprezentanți ai vieții culturale și obștești din capitala sovietică, numeroși moscoviți, oameni ai muncii din întreprinderi și instituții.

Era de față Nicolae Guină, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova, membru al delegației de partid și guvernamentale române.

Erau, de asemenea, prezenți șefi și membri ai misiunilor diplomatice acce-

date în Uniunea Sovietică, personalul diplomatic al Ambasadei Române, ziaristi sovietici și corespondenți ai presei străine.

Cu același avion a sosit la Moscova I. K. Jegalin, ambasadorul U.R.S.S. la București.

Tovarășii Leonid Brejnev și Alexei Kosighin i-au salutată cu căldură pe oaspeți. Garda de onoare aliniată pe platoul aerogării a prezentat onorul.

S-au intonat imnurile de stat ale Re-

publicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., a depus o coroană de flori la Mausoleul lui V. I. Lenin.

Pe panglica tricoloră a coroanei era scris: „Din partea delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România”.

În aceeași zi, la Kremlin, au avut loc convorbiri între delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți membri ai delegației au vizitat secțiile principale ale uzinei, unde cadre tehnice de conducere au dat explicații amănunțite despre procesul de producție.

Membrii delegației au participat apoi la mitingul închinat prieteniei româno-sovietice, care a avut loc în noua hală de montaj a uzinei.

Tovarășul A. I. Șitov, prim-secretar al Comitetului orașenesc Volgograd al P.C.U.S. a salutată sosirea la Volgograd a membrilor delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România. Luând cuvântul, tovarășul Gheorghe Apostol a mulțumit în numele delegației, pentru primirea cordială făcută în orașul Volgograd.

În dimineața zilei de 7 septembrie delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a depus o coroană de flori la „Monumentul eroilor războiului civil și al Marelui război pentru apărarea patriei”, aflat în centrul orașului Volgograd.

Membrii delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C. C. al P.C.R., au vizitat apoi hidrocentrala de pe Volga — „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.” — una dintre cele mai importante uzine hidroenergetice ale Uniunii Sovietice.

În cursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut, la cererea corespondenților presei și radioului sovietic, o scurtă declarație.

Referindu-se la relațiile româno-sovietice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a declarat că acestea sînt vechi relații de prietenie. Invățătura marxist-leninistă, principiile egalității în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecul în treburile interne constituie baza puternică pentru întărirea pe mai departe a acestor relații.

Sîntem convinși, a spus în încheiere tovarășul Nicolae Ceaușescu, că vizita noastră în Uniunea Sovietică va contribui la dezvoltarea acestor relații spre binele popoarelor noastre, al întăririi unității țărilor socialiste în folosul păcii și al socialismului.

Delegația română a făcut în continuare o scurtă vizită la Voljski, oraș industrial construit în ultimul deceniu în stepa Volgăi, în imediata apropiere a hidrocentralei.

În după-amiaza aceluiași zile, membrii delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România au plecat la Leningrad.

În cea de a cincea zi a vizitei în Uniunea Sovietică, delegația de partid și guvernamentală a sosit pe bordul unui avion la Leningrad.

Aeroportul era pavozat cu drapelul de stat ale Republicii Socialiste România și Uniunii Sovietice. Pe o pancartă era înscrisă urarea: „Bine ați venit, dragi prieteni români”.

Membrii delegației au fost primiți cu aplauze puternice.

O companie de onoare a prezentat onorul.

S-a intonat imnul de stat al Republicii Socialiste România și al Uniunii Sovietice.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășul V. S. Tolstikov, membru al Biroului C.C. al P.C.U.S. pentru R.S.F.S. Rusă, prim secretar al Comitetului regional Leningrad al P.C.U.S., a trecut în revistă garda de onoare.

Cuvîntul de salut adresat oaspeților români a fost rostit de tovarășul V. S. Tolstikov.

Răspunzînd, tovarășul Alexandru Birădeanu a arătat că delegația română vizitează cu mare plăcere orașul care poartă numele lui Lenin, leagăn al revoluției din octombrie, important centru economic și cultural al Uniunii Sovietice.

Pe fraselul străbătut de coloana de mașini, locuitorii orașului de pe Neva au făcut solilor poporului român o caldă primire. Pe pancarte erau înscrise saluturi și urări de bun venit adresate oaspeților români.

Seara, membrii delegației au asistat la un spectacol prezentat pe scena Teatrului de Operă și Balet din Leningrad.

Vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în U.R.S.S. continuă.

Solii poporului român la Mausoleul lui Lenin

publicii Socialiste România și Uniunii Sovietice.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășul Leonid Brejnev, a trecut în revistă garda de onoare. Apoi conducătorii de partid și de stat români și sovietici s-au îndreptat spre salonul de primiri oficiale al aeroportului. Un grup de pionieri au oferit membrilor delegației buchete de flori.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Brejnev au rostit cuvîntări.

Apoi tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Leonid Brejnev și Alexei Kosighin au luat loc într-o mașină deschisă și s-au îndreptat spre Kremlin, la reședința delegației Republicii Socialiste România. Pe prospectul Lenin și pe străzile care duc spre Kremlin erau arborate drapelul românesc și sovietic, pancarte pe care erau înscrise, în limbile română și rusă, cuvinte de bun venit: „Salut fierbinte solilor poporului frate român”, „Trăiască Partidul Comunist Român”, „Trăiască prietenia româno-sovietică”.

„Pravda”, „Komsomolskaia Pravda”, „Trud” și celelalte ziare sovietice din 3 septembrie și „Izvestia” din seara aceleiași zile au publicat în primele pagini biografia însoțită de fotografia tovarășului Nicolae Ceaușescu. Sub titlul „Salut fierbinte prietenilor români”, „Izvestia” a publicat și un reportaj despre sosirea la Moscova a delegației Republicii Socialiste România.

Sub titlul „O vastă panoramă”, „Pravda” a publicat notele de drum din România ale ziaristei sovietice Olga Céciotkina. „Vecerniaia Moskva” a consacrat un articol dezvoltării orașelor românești, iar „Trud” a publicat un articol despre dezvoltarea industriei chimice din țara noastră.

Postul central de televiziune sovietică a transmis direct sosirea la Moscova a delegației de partid și guvernamentale române, iar seara, în cadrul unei ediții speciale, a prezentat un reportaj despre sosire.

În dimineața zilei de 4 septembrie, de-

România și conducători de partid și de stat sovietici.

În timpul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, de prietenie frățească și înțelegere reciprocă, a avut loc un schimb de păreri cu privire la problemele dezvoltării pe mai departe a relațiilor româno-sovietice, cu privire la problemele actuale ale situației internaționale contemporane și ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

În dimineața zilei de 6 septembrie, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a plecat într-o călătorie prin U.R.S.S. Delegația este însoțită de A. N. Șelepin, membru al Prezidiului, secretar al C.C. al P.C.U.S., N. P. Firiubin, locuitor al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., I. K. Jegalin, membru al C.C. al P.C.U.S., ambasadorul U.R.S.S. în Republica Socialistă România, de activiști de partid și de stat.

În după-amiaza aceleiași zile delegația a sosit la Volgograd. Aeroportul orașului-erou era pavozat cu drapelul românesc și sovietic. Pe o mare pancartă era înscrisă, în limbile română și rusă, urarea: „Bine ați venit, dragi prieteni români!”.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de A. M. Șkolnikov, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al Comitetului regional Volgograd al P.C.U.S., au trecut în revistă garda de onoare.

Luînd cuvîntul, A. M. Șkolnikov a salutat pe solii poporului român.

În cuvîntul de răspuns, tovarășul Ion Gheorghe Maurer a mulțumit pentru cuvintele calde de bun venit adresate delegației.

La puțin timp după sosirea în oraș, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat unele monumente istorice ale orașului-erou. Tot luni după-amiază, muncitorii uzinei de tractoare au primit vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dr. Richard Sorge

MISIUNE SPECIALĂ: BERLIN-TOKIO

(XVIII)

In 1933, Richard Sorge, lucrător în serviciul de informații sovietic, este rechemat de la Șanghai la Moscova spre a i se încredința o nouă misiune, mult mai primejdioasă, și anume aceea de a se stabili la Tokio în calitate de corespondent al unui ziar hitlerist.

După ce petrece o vreme în Germania, spre a câștiga încrederea autorităților naziste, în septembrie 1933 Sorge se stabilește în Japonia și ia legătura cu viitorii săi colaboratori, organizând grupul „Ramzai”. Datorită unei activități asidue, perseverente, el izbutește să-și creeze faima de cel mai bun corespondent german din Japonia și de nazist înfocat, lucru care-l ajută să pătrundă în tainele diplomației și statelor majore hitleriste și japoneze.

(Urmare din nr. trecut)

In cele din urmă, Richard ajunge în parc. Pe o filă a blocnotesului notă textul unei telegrame cifrate.

— Dragă Richard, nici chiar într-o seară ca asta nu poți renunța la muncă?

„Cine să fie?” — se întreabă Richard, ridicând privirea de pe hirtie. Era Hilda.

— Am alergat după dumneata toată seara, dar ai fost pur și simplu de negăsit. Mai întâi ai dispărut împreună cu șeful și acum te-ai apucat de scris... Te rog, domnule Sorge, să acorzi câteva minute unei femei care, poate, toată viața...

Apoi Hilda își întrerupsese tirada și-l privi trist.

„Și asta s-a îmbătat” — gândi Richard, dar spuse:

— Cu dragă inimă, Hilda, deși cred că ar fi mai bine să discutăm altă dată.

Hilda avea un aer ciudat. Richard n-o văzuse niciodată pînă atunci în halul asta. Ochii îi ieșiseră parcă din orbite iar fața-i pălise. Începuse să cîștine din cap.

— Ce-i cu dumneata? — o întreabă Sorge. Hilda tăcea însă. — Ce s-a întâmplat? — repetă Richard și o apucă de mână.

In cele din urmă femeia-și desfăcu buzele pe care și le mușcase pînă la sînge și rosti:

— Numai să nu mă disprețuiești, Richard. Cred că mi-am ieșit din minți... E îngrozitor, dar nu mai am putere. Nu mai pot să tac...

„Asta-mi mai lipsea acum!” — își spuse Richard.

De parcă i-ar fi ghicit gândurile, Hilda făcu cițiva pași înapoi, își îndreptă spatele și, privindu-l țintă în ochi, îi spuse solemn:

— Te iubesc. Și e îngrozitor. Sint gata să îndur orice pedeapsă pentru slăbiciunea mea.

— Dar de ce să fii pedepsită? — se miră sincer Richard. — Te-ai făcut vinovată de ceva?

— Da. Sint vinovată. În fața Führerului, a partidului național-socialist, a marii Germanii. Sint o germană nedemnă — rosti Hilda cu o voce metalică. N-am justificat încrederea ce mi s-a acordat. Toate simțămintele și gândurile mele ar fi trebuit să fie numai ale Führerului și cauzei pe care o slujesc. N-ar fi trebuit să mă gândesc la nimic altceva. Și eu am călcat jurământul.

— Dar încetează, Hilda — o opri Richard. — De ce autoflagelarea asta?

— Nu, pentru numele lui Dumnezeu — protestă dînsa. — Trebuie să mă ascuți pînă la capăt. Trebuie să știi ce mult am decăzut.

— Să considerăm că nu mi-ai spus nimic — rosti calm Richard și se întoarse să plece.

— Îmi dau seama că trebuie să mă disprețuiești. Nu trebuia să-ți mărturisesc. Dar nu m-am mai putut stăpîni. Sint o femeie slabă. Totuși, am destulă putere ca să-ți ascult verdictul. Spune.

— Cred că cel mai bun lucru ar fi ca acum să te duci acasă și să tragi un pui de somn — o sfătui Richard, încercînd să zîmbească.

— N-am nevoie de compasiunea dumitale — rosti Hilda și privirea-i scăpără de minie. — Știu că sint vinovată și sint gata să-mi ispășesc pedeapsa.

„Biată fanatică, există oare pedeapsă mai cumplită decît aceea la care te-au osîndit mentorii tăi spirituali?” — își spuse Richard, aruncîndu-i o privire rece. Cu glas tare rosti însă:

— Du-te imediat acasă, Hilda. Și-ți făgăduiesc că am să-ți dau pedeapsa pe care o meriți.

Telegrama lui Sorge din 11 aprilie 1941: „Un reprezentant la Tokio al Marelui stat major hitlerist a declarat că, imediat după terminarea războiului în Europa, va începe războiul împotriva Uniunii Sovietice”.

„Străbatem cu gîndul, alături de dv., Piața Roșie. Ramzai. 1 mai, 1941!”.

Telegrama din 2 mai 1941: „Hitler e hotărît să înceapă războiul și să ocupe U.R.S.S., spre a folosi partea europeană a Uniunii ca bază de materii prime și cereale. Etapele probabile ale dezlănțuirii atacului:

a) Zdrobirea definitivă a Iugoslaviei;
b) Terminarea însămințării;
c) Încheierea tratatelor dintre Germania și Turcia.

Hitler va lua hotărîrea cu privire la declanșarea războiului în cursul lunii mai... Ramzai”.

Atac de cord

— Repaus și iar repaus! Nici o mișcare. E foarte grav. Mult mai grav decît vă închipuiți.

Richard îl privi nedumerit pe medicul ambasadei.

— Și nici să nu încercați să vă opuneți. Cu inima nu-i de glumit — continuă medicul neînduplecat, după care se ridică de pe scaun și viri cu grijă cronometrul în buzunarul hainei. Îmi dau seama, desigur

exactă cînd Hitler avea de gînd să atace U.R.S.S.!

Și cuprins deodată de grabă, începu să se îmbrace. Fiecare mișcare îl săgeta în inimă. Mii de ace ascuțite i se înfîgeau în piept, sfișindu-i trupul. Îl durea capul și-i tremurau picioarele. Boala care pusese stăpînire pe el era rezultatul titanicei munci depuse în ultimii ani, al încordării continue a tuturor potențelor lui spirituale și fizice. Timp de aproape opt ani n-avusese o clipă de răgaz, nu-și îngăduise nici un repaus. Opt ani de muncă istovitoare ca agent al serviciului de informații sovietic, ca ziarist și demnitar nazist.

Înainte cu cîteva luni trimisese o scrisoare Centrului în care spusese: „V-am comunicat că atît timp cît va dura războiul în Europa voi rămîne aici... De altfel, am împlinit 45 de ani și fac de 11 ani această muncă. E timpul să mă stabilesc într-un loc, să pun capăt peregrinărilor și să folosesc cît mai util experiența pe care am adunat-o. Vă rog să nu uitați că lucrez aici fără întrerupere și că, spre deosebire de ceilalți străini „respectabili”, nu plec în concediu la fiecare trei-patru ani, lucru care ar putea să pară suspect...”

Printr-un mare efort de voință, Sorge se deprinsese să-și înăbușe dorul mistuitor de casă, de patrie și de prieteni.

Rațiunea se supusese voinței, dar sănătatea refuza să-i dea ascultare. Ea cerea un răgaz sau măcar o scurtă destindere. În ajun, seara, avusese primul semnal de

Pe o stradă din Tokio (Fotografie făcută de Sorge).

— continuă el — că pentru dv., domnule atașat de presă, care sînteți obișnuit cu un anume fel de viață, șederea în pat e un mare chin. Totuși, trebuie să aveți răbdare.

Richard își lăsă capul pe pernă și închise ochii. Nu se așteptase la această nenorocire, tocmai acum, cînd trebuia să lucreze cu și mai multă încordare!...

Își aminti de o frază pe care o auzise cîndva, împlîntor: Inima e sănătoasă cît timp nu simți că o ai. Acum el își simțea, însă, inima. Ghemul moale, bolnav se contracta slab, inegal. Și fiecare contracție se repercuta în tot organismul ca o durere, surdă, înăbușită.

Doctorul plecă, lăsînd în urmă-i un mîros vag de medicamente și cîteva rețete pe mîsuța joasă de lingă divan.

Cu o mișcare bruscă, Richard zvîrli plecul de pe el. Nu, nu-și putea îngădui să fie bolnav. N-avea dreptul. În ajun, seara, văzuse în parcul ambasadei doi curieri diplomați; însemna că sosiseră vești noi. Putea el rămîne indiferent față de cuprinsul saculețelor sigilate aduse de la Berlin de cei doi vlăjgani blonzi? Poate că acolo se afla răspunsul la întrebările care-l chinuiau. Sau, cine știe, poate că va afla data

alarmă: un atac de cord. Privirea i se împăienjenise și simțise o slăbiciune neobișnuită în tot corpul. Verdictul medicului fusese categoric, fără drept de apel. Ar fi trebuit să i se supună. Dar nu putea; datoria îi cerea să plece numaidecît la ambasadă.

O acțiune temerară

— Intră, intră, dragă Richard — îl pofti Ott, venindu-i în întîmpinare. Tocmai voiam să-ți fac o vizită. Am aflat că ești bolnav.

— Fleacuri — răspunse surizînd Sorge și se așeză într-un fotoliu. Cred că o să treacă. Trebuie numai să renunț la fumat.

— Mă tem, dragul meu, că n-ai ales momentul cel mai potrivit pentru asta — îi șopti semnificativ Ott. Apoi, după o scurtă pauză, continuă: Află, dragă Richard, că peste cîteva luni vom începe să primim în locul surugatului asta — și Ott arătă disprețuitor spre un pachet de țigări germane care se odihnea pe masă — celebrul tutun rusesc. Se pare că se cultivă în Crimeea.

— Cînd o să înceapă toate astea? —

întrebă melancolic Sorge, înțelegînd foarte bine aluzia lui Ott.

— Data exactă nu pot să-ți spun, dar cred că prin iunie — răspunse ambasadorul, după care își privi atent ceasul. Pînă la pauza de prînz mai erau zece minute. Cu pași lenți, Ott se îndreptă spre celălalt capăt al biroului. În perete, lîngă tabloul lui Hitler, era un seif ascuns. Scoase din buzunar niște chei prinse de un lîntîsc aurit, făcu cîrful și învîrti minerul. Uș grea se dădu încet la o parte. Ott scoase cîteva dosare voluminoase și i le dădu lui Richard:

— Uită-te, te rog, prin hîrțile astea. Așa găsești cîte ceva interesant și pentru noi amîndoi.

— Te pomenești că iar trebuie să facer un raport? — întrebă Sorge.

— Ah, dar grozav de perspicace mă ești — rosti admirativ Ott. Îmi pare bine că te-ai refăcut atît de repede. Altmînter mi-ar fi fost foarte greu. Trebuie să scrii un adevărat tratat despre situația internă din Japonia. Îți dai seama ce important pentru Berlin să afle înainte de campania din Răsărit ce se întîmplă aici, la noi — spuse ambasadorul, și-și privi din nou ceasul. Era aproape ora două. Iartă-mă, Richard, dar trebuie să plec.

Sorge se prefăcu, însă, că n-aurizea ultimele cuvinte. Se adînci și mai mult în lectura documentelor secrete. Ott ieși din birou și trase cu putere ușa, fără să bînuiească o clipă ce eforturi supraomenești făcuse Richard ca să-și ascundă emoția.

Dosarele pe care i le dăduse ambasadorul cuprindeau informații extrem de prețioase în legătură cu pregătirea atacului hitlerist împotriva Uniunii Sovietice. Erat indicate exact punctele de trecere ale gruziților sovietice, numărul de divizii dizlate la hotarele U.R.S.S., tehnica de luptă etc.

Richard străbătu febril cuprinsul filelor de hirtie, de calitate bună, acoperite cu coloane de cifre, scheme și planuri. Încerca chiar să memoreze cîte ceva. Dar era cu neputință să rețină totul și ar fi fost de ajuns să încurce cîteva date pentru ca fără voia lui, informațiile, altfel extrem de importante, să dezorienteze Centrul.

„Să mai aștept cîteva zile și apoi să studiez iar documentele?” — se întrebă el. În același timp, însă, își dădea seama că ori ce oră de întîrziere s-ar fi putut solda cu mii de jertfe în viitorul război. Și, apoi, nu era deloc sigur că ar mai fi putut intra în posesia prețioaselor materiale.

Privi pendula aflată într-un ungher al biroului. Ott plecase la masă și trebuia să mai întîrzie douăzeci și cinci — treizeci de minute. Ca mai toți funcționarii germani, ambasadorul era foarte punctual și, de obicei, respecta cu strictețe programul zilnic pe care și-l stabilise o dată pentru totdeauna.

Richard luă o hotărîre temerară. Puse actele secrete pe masă și, cu urechea trează, ca să prîndă chiar cel mai slab foșnet din anticameră, apăsă declanșatorul unui miniatural aparat fotografic pe care-l purta cu el. Principiul era să lucreze repede. Inima-i bolnavă bătea să-i iasă din piept. Făcu cincisprezece fotografii, fixînd pe peliculă cele mai importante documente...

În orice clipă s-ar fi putut produce ireparabilul: fie că un funcționar al ambasadei ar fi putut greși ușa și intra pe neașteptate în birou, fie că Ott s-ar fi putut întoarce mai devreme, fie că secretara...

Un ochi îi era ațintit spre ușa, iar celălalt în vizorul aparatului. Tîmplele îi zvîneau de emoție...

Dar cînd Ott intră în birou, îl găsi pe Sorge în același fotoliu de piele în care-l lăsase. Dosarele erau rînduite cu grijă pe masă și nimic nu mai amintea de clipele de încordare supraomenească prin care trecuse înainte cu cîteva minute agentul serviciului de informații. Poate doar paloarea neobișnuită a lui Richard, pe care ambasadorul o observă totuși.

— Cred că ar trebui să te odihnești puțin — îi spuse el amical lui Sorge.

Acesta se ridică greoi, de parcă n-ar fi vrut să plece.

Serghei Goliakov
Vladimir Ponizovski

(Va urma)

Actrița din orașelul fără asfalt și fără roleibuze

— N-am genealogie. Părinții mei sînt oameni simpli. N-am crescut în capitală. M-am copilarit într-un orașel obscur, fără asfalt, fără roleibuze. Acolo am hotărît să devin actriță — a început, foarte direct, alianța Koniuhova interviului nostru. Din acel „orașel fără asfalt și fără roleibuze”, adolescenta zveltă și gingașă, cu săsături frumoase, cu ochi mari și visători — ochii aceea superbii despre care nu

— Dacă sînt albaștri sau gri — și înzestrată cu talent, inteligență și sensibilitate, am plecat la Moscova să cucerească lumea filmului.

— Am dat un examen de admitere foarte greu. Eram mulți candidați și conștient că lucrez cu maximă exigență. La Institutul unional de cinematografie am intrat pe mîna unor profesori minunați. Primul a fost Vasile Vasilevici Vanin, artist la poporului, al cărui nume e înscris cu litere de aur în istoria teatrului și filmului sovietic. După moartea lui am trecut în clasa soților Olga Pijova și Boris Bičikov, pedagogi eminenti, care au dat examenului nostru pe Nadejda Rumianțeva, Anna Mordiučkova, Ekaterina Savvinova, Lufina Nifontova, Izolda Izvițkaia, pe Iurii elov, Viaceslav Tihonov, Serghei Gurzo. M-am făcut o școală foarte bună, cu care mă mîndresc.

— Noi v-am văzut prima oară la volanul unei mașini, în rolul principal al eroinei energice și entuziaste din „În zori”.

— Dar nu era primul meu film. Am debutat, în anul trei de studenție, în „Noapte de mai” după Gogol. Apoi au mai urmat trei filme, astfel că am absolvit Institutul cu patru filme. După absolvire m-am continuat cariera cinematografică la Studioul actorului de film.

Pentru actriță a urmat o serie de reazări interesante: Liza Meșkova din „Primele bucurii” și „O vară neobișnuită”, Anna din „Volnița”, Sonia Orlova din „Prea tîrziu”, creație care a fost deosebit de apreciată de spectatori.

— Trei roluri diferite, trei regizori diferiți: Baskakov, Roșal, Lukov. Cu care îți conlucrez cel mai bine?

— Cu Lukov. Maniera lui de lucru mi-a fost cea mai apropiată. Spun cu durere „a fost”... Lukov a murit... Colaborarea noastră a continuat în coproducția sovieto-iugoslavă „Oleko Dandici” unde, deși eram cotate drept actriță lirică, tragică, mi-a incredințat un rol de comedie. Mi-a fost greu, mai ales că aveam ca parteneri doi maeștri ai comicului ca Sorokin și Filippov. Dar am văzut că spectatorii au aplaudat. Deci le-a plăcut...

— Ați lucrat mult și cu Voinov.
— Primul nostru film a fost „Lumină în întuneric”, apoi „Perioada concediilor de vară” și „Nunta lui Balzaminov” (al douăzecilea film al meu). Voinov mi-a incredințat trei roluri diferite, și toate mi-au izbutit. De aici am tras concluzia că un actor nu poate juca la fel cu toți regizorii. Trebuie să existe afinități, o unitate de vederi asupra filmului în genere și asupra sarcinii individuale a fiecăruia.

— Cu cine ați mai vrea să lucrați dintre regizorii sovietici?

— Cu Raizman. Îmi place finețea, lirismul lui, îmi place cum abordează teme cîvices importante prin destine omenesci concrete. Apoi cu Ciuhrai. Am făcut probe, împreună cu Strijenov, pentru „Balada soldatului”, dar cu toate că au fost bune, Ciuhrai nu ne-a angajat, pentru că — ne-a explicat și am înțeles foarte bine — în ochii noștri se vedea experiența vieții. Or croii lui abia începeau să trăiască... Ciuhrai m-a invitat să colaborăm la studioul experimental pe care îl conduce, cu un profil foarte interesant. Îmi mai place Șukșin. Filmul la care lucrează acum, „Frații”, cred că va fi un eveniment.

— Dar dintre regizorii străini?

— De Sica, Fellini, René Clair, Resnais, De Santis timpuriu.

— În douăzeci de filme — după al douăzecilea știm că ați fost distinsă cu titlul de artistă emerită a R.S.F.S.R., pentru care vă felicităm — ați avut minimum douăzeci de parteneri. Pe care îl preferați?

— În general, am avut parteneri buni. Am colaborat foarte bine cu Iumatov, Valentin Zubkov, Alexandr Demianenko. Mi-ar plăcea să joc cu Smoktunovski.

— Teatrul nu vă tentează?

— Am și jucat în „Ivanov” de Cehov, la Teatrul Mic. Am fost angajată în această trupă ilustră, astfel că în momentul de față toate gîndurile mele sînt stăpînite de teatru. Un actor care își respectă meseria trebuie neapărat să facă teatru.

— Dar televiziunea?

— Am jucat în „O istorie din Washington” și cu toate că, eroina trebuind să fie prezentă în toate scenele, am făcut un veritabil cros de la un platou la altul, experiența m-a pasionat. Îmi place televiziunea.

— Apropos de cros: Ce hobby aveți? — o întreb și mă pregătesc să scriu sportul, pentru că fac o judecată simplă: soțul actriței, aruncătorul de suliță Vladimir Kuznețov, este un atlet celebru. Dar aud:

— Muzica, pictura.

— Atunci atac direct:

— Dar oricum, Vladimir Kuznețov...

— O, Volodea e absorbit total de activitatea științifică. Este candidat în științe pedagogice, acum își pregătește doctoratul. Aici, la București, am vizitat Galeria Națională și m-am îndrăgostit de Luchian. Am admirat, de asemenea măiestria cu care Grigorescu, Andreescu, Aman au imbinat impresionismul cu realismul. Și muzica românească îmi place foarte mult, ea exprimă admirabil firea optimistă, generoasă a poporului român.

— Ce știți despre cinematografia noastră?

— Am văzut cîteva filme care mi-au plăcut, cunosc cîteva actori și regizori buni, consider studiourile de la Buftea printre cele mai bune instalații din lume.

— Ce vă doriți pentru viitor?

— Să am parte numai de roluri interesante.

Iulia Scutaru

MUZICĂ

Pian cu claviatură semicirculară

Cunoscuta pianistă franceză Monique de la Bruchollerie a propus un proiect de pian cu o formă inedită, a cărui claviatură este dispusă semicirculară. Autoarea proiectului afirmă că pianul clasic, care nu și-a mai schimbat forma din secolul al XVIII-lea, nu mai corespunde întrutotul exigențelor de virtuozitate impuse interpretelor de lucrările compozitorilor moderni.

Pe lângă claviatura semicirculară, pianul propus de Monique de la Bruchollerie va fi prevăzut și cu un buton electronic, care va permite să se ia acorduri de două pînă la douăsprezece note simultan, ceea ce va face ca pianistii să pară a avea treizeci de degete. Prototipul va fi gata la sfîșitul acestui an.

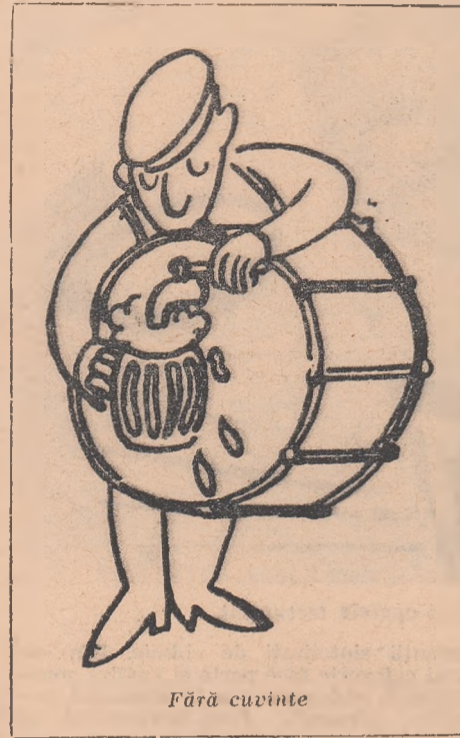
Invitați să-și spună părerea, cîteva mari pianisti au fost, în general, de acord cu noua formă a instrumentului lor preferat.

Marguerite Long s-a declarat „sută la sută de partea Monicăi”. Micheline Boegner a recunoscut că muzica modernă are nevoie de un nou tip de pian. Arthur Rubinstein le împărtășește și el părerea. Dar se teme că această inovație va face ca mulți interpreți să-și piardă rostul.

Au fost, firește, și voci care s-au ridicat împotriva ideii pianului cu claviatură semicirculară și buton electronic. Philippe Entremont, de exemplu, a declarat că nu vrea să se întoarcă din nou la școală.

Viitorul va decide soarta noului pian. Deocamdată forma clasică continuă să țină în minunată vrajă a clapelor — dispuse în linie dreaptă — milioanele de iubitori ai muzicii.

A. Marinov

Primele bucurii

Scrisă pe motivele romanului cu același nume al lui Konstantin Fedin, opera „Primele bucurii” a compozitorului P. Cernov a atras atenția Teatrului de operă și balet „N. Cernișevski” din Saratov prin posibilitatea de a evoca pe scenă întâmplări petrecute în orașul de pe Volga, de a prezenta eroii zugrăviți cu profunzime și colorit de scriitor.

Opera are și un al doilea titlu — „Kirill Izvekov”, care corespunde mai bine intenției autorului. Ea reînvia evenimentele din Octombrie, oameni ale căror caractere s-au călît în focul revoluției.

Din mulțimea pestriță a primului tablou se reliefează numai doi eroi principali: sobrul, voluntarul Ragozin, părintele sufletească al lui Kirill Izvekov și tinărul Kirill, care preia de la el ștabela revoluției; Liza Meșkova, care încă nu știe ce cotitură dureroasă va face soarta ei; scriitorul Tvetuhin, decăzutul hamal Parabukin și micuța lui fiică Anocica, cu florile ei artificiale și cu naturalitatea și autenticitatea sentimentelor sale.

Apoi evenimentele se precipită. Scena romantică de dragoste dintre Liza și Kirill e întreruptă cu brutalitate de poliție. Kirill este arestat și va lua drumul deportării. În absența lui, Liza se va mărita cu fiul de negustor Viktor Șubnikov, condamnându-se la o existență meschină, mic burgheză.

Anii trec și în scenele următoare Anocica Parabukina îl întâlnește pe Kirill, călît și maturizat în luptă, cu care se mărită. Dar lupta nu s-a terminat, drumurile îi vor purta pe Izvekov mai departe, în înfruntarea cu dușmanii Revoluției.

Critica a apreciat opera pentru orchestrația bogată și partiturile solistice originale, considerînd-o o contribuție prețioasă la îmbogățirea artei lirice sovietice.

COREGRAFIE

Dansează Malika Sabirova

În 1953, Malika, fiica de unsprezece ani a cîntărețului la nai tadjic Abdurahman Sabirov, a plecat din Dușanbe la Leninograd ca să învețe arta baletului la Școala de coregrafie „A. Vaganova”.

Chiar în primul an de studiu, fetița a interpretat cu un succes neobișnuit rolul Mașei din „Spărgătorul de nuci” al lui Ceaikovski. După debutul micuței tadjice, regizorul spectacolului, cunoscutul balerin și maestru de balet sovietic, Konstantin Sergheev, a luat-o în brațe, a sărutat-o și i-a dăruit o păpușă cît ea de mare, pe care Malika o păstrează și azi.

Următorii ani de școală i-au adus roluri noi: în „Don Quijote”, în „Călărețul de aramă”, în „Fintina din Bakisarai”, în „Frumoasa adormită”. Acest ultim balet i-a asigurat consacrarea deplină și la Moscova unde, în primăvara lui 1961, Malika a participat la concursul școlilor de coregrafie din Federația Rusă și republicile sovietice naționale.

În toamna aceluiași an 1961, Malika și-a început cariera artistică pe scena Operei din Dușanbe. În cîteva ani, repertoriul ei a crescut, cuprinzînd multe roluri celebre din balet clasic și moderne — de la Tanecika din „Doctorul Aumădoare” la Siimbike din „Șurale”, de la Odilia și Odetta din „Lael lebedelor” la „Giselle”, de la Sarry din „În calea trăsnetului” la Zarrina din „Legenda munților”.

Malika a îndreptățit întrutotul speranțele pe care și le-a pus în ea profesorii leningrădeni, afirmîndu-se ca o revelație la concursuri unionale și internaționale. Orice apariție pe scenă a tinerei balerine tadjice este acum comentată cu aceste puține cuvinte care anunță, însă, un eveniment: „Dansează Malika Sabirova”!

PICTURĂ

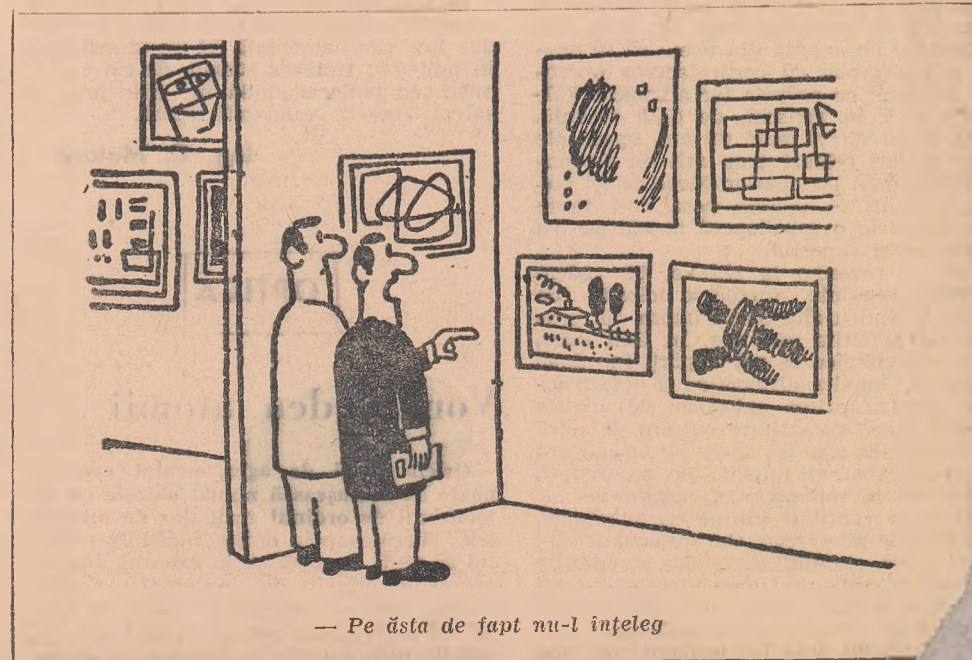
Glazunov și artiștii italieni

Tinărul pictor sovietic Iliia Glazunov s-a impus ca o remarcabilă portretistă. Portretele cîtorva mari scriitori ruși din secolul al XIX-lea, ilustrațiile extrem de expresive la unele romane ale lui Dostoievski, Pușkin, i-au adus o binemerită celebritate.

În ultima vreme Iliia Glazunov lucrează la o galerie de portrete de artiști și regizori de cinema italieni. Printre modelele lui au fost vedete ca Giulietta Masina, Gina Lollobrigida, Federico Fellini, Luchino Visconti, Lea Massari, Giorgia Moll și alții. Ultima — deocamdată — stea italiană care și-a ocupat locul în seria de portrete consacrată compatrioților ei este Sandra Milo. Frumoasa actriță italiană a petrecut recent o vacanță de cîteva zile la Moscova, în care timp i-a pr sut lui Iliia Glazunov.

— Pe ăsta de fapt nu-l înțeleg

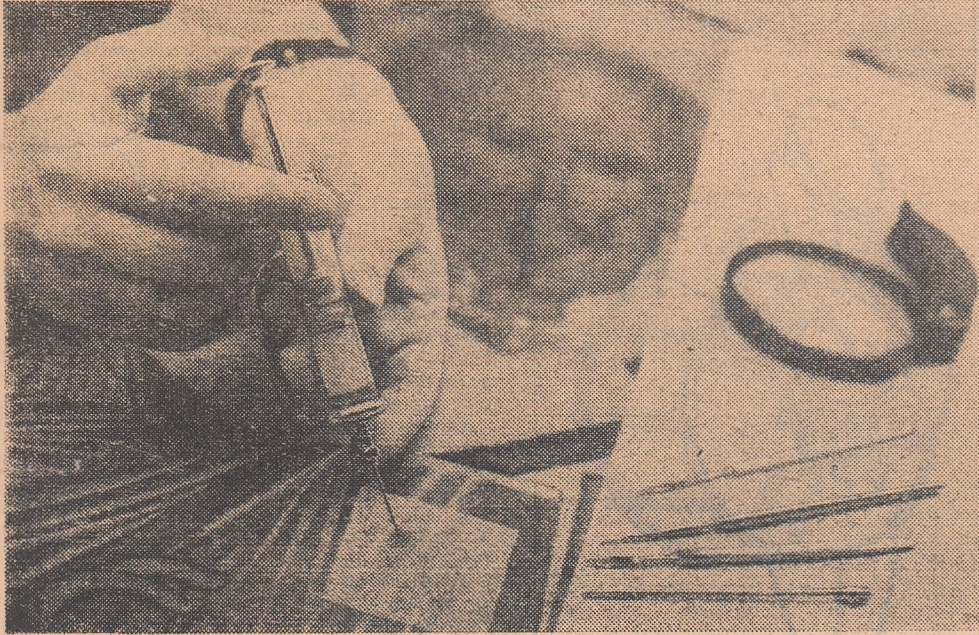
arta

CHIMIE

Injecții și arheologie

Așa cum fizica a devenit indispensabilă pentru stabilirea vechimii unor obiecte cu ajutorul izotopului radioactiv al carbonului, al studiilor cu radiații X, infraroșii, ultraviolete etc., tot astfel nu se mai poate concepe acum arheologia fără aportul chi-

Substanțe chimice readuc la viață operele trecutului.

miei. Participarea masivă a chimiei în acest domeniu este de dată recentă. Examinarea diverselor vestigii avea până de curând o bază empirică, condiționată în bună măsură de cultura și „flerul” arheologului. Dar progresul științelor exacte a făcut posibilă stabilirea precisă a unor date care, pe vremuri, păreau de domeniul fanteziei.

Studiind materialele din care sînt alcătuite diversele vestigii, se pot determina cu ușurință atât materiile prime utilizate de artist (și ele țin direct de epoca în care a trăit), cât și tehnica de lucru folosită. Astfel, un obiect metalic poate destăinui multe prin natura sau structura metalului ori utilizarea folosită, prin tehnica de prelucrare: turnare, ciocănire etc.

Informații similare se pot obține și în cercetarea picturilor. Începuturile unor astfel de încercări se pierd, de altfel, în negura timpului. Vitruviu, Pliniu și alte figuri marcante ale antichității preconizau discernarea falsului în pictură prin examinarea pigmentilor folosiți. Astăzi, precizarea unui anumit material sau tehnici de lucru permite o localizare sigură în spațiu și timp a operei respective...

Localizarea sau atribuirea vestigiilor sau operelor de artă nu se face, însă, numai după aliajele sau coloranții utilizați. Un rol important îl joacă și examinarea uleiurilor, lacurilor, rășinilor, cleiurilor sau pinzei folosite. În cazul arheologiei, se pot face și datări indirecte, bazate pe celelalte obiecte care sînt găsite cu prilejul săpăturilor. Găsirea unor oseminte într-un mormînt permite, de pildă, nu numai precizarea (cu ajutorul izotopului C^{14}) epocii cînd a avut loc înhumarea, ci și fixarea cu destulă precizie a vîrstei la care a decedat cel îngropat.

În arheologie se pot face așadar destul de ușor determinări valoroase. În pictură, însă, acest lucru este mai dificil, întrucît există plaga falsificatorilor care împrumută nu numai maniera artiștilor renumiți, ci și coloranții respectivi. Iar în cazul cînd falsificatorul a trăit în aceeași epocă cu artistul și i-a putut urmări tehnica de lucru, determinarea devine extrem de grea. Dar, din fericire pentru chimiști, prea puțini pictori au fost atât de repede apreciați de contemporanii lor încît să-i determine pe aceștia din urmă să se ocupe mai degrabă cu contrafacerea operelor lor decît cu propria lor afirmare. Falsurile sînt, în general, de dată recentă. Pînă acum cîteva sute de ani, opere ale unor pictori celebri erau atât de desconsiderate, încît un amator oarecare își putea permite să picteze ceea ce-i făcea plăcere peste o capodoperă numai pentru a economisi suportul.

Dar să revenim la chimie. Să vedem în cîteva cuvinte metodele folosite de chimiști pentru elucidarea onora din problemele amintite mai sus. În linii mari, analizele chimice se pot împărți în două categorii: analize distructive și nedistructive. Pentru prima categorie de analize se utilizează o cantitate extrem de mică de probă, în așa fel încît să lase opera în cauză aparent intactă. Se recurge în acest caz la microtehnici bazate pe reacții între cantități infime de substanță, urmărindu-se la microscop. Cu ajutorul acestei tehnici s-a stabilit, de pildă, compoziția chimică și originea unor pigmenți citați de Pliniu și utilizați mult în picturile muzeale de la Pompei și Herculaneum. Analizele electrochimice și polarografice

sînt mult utilizate în determinarea aliajelor, îndeosebi a bronzurilor. Analiza cromatografică pe coloană realizează separarea amestecurilor de coloranți, permițînd apoi identificarea fiecăruia în parte prin alte metode sau prin compararea cu

coloranții sintetizați de chimie. Din aceeași categorie face parte și analiza spectrografică, îndeosebi cea în domeniul radiațiilor infraroșii. Prin intermediul ei s-a stabilit, de pildă, că celebrele „tablele cerate” nu conțin deloc ceară, fiind obținute de fapt prin aplicarea unui lac.

Analizele nedistructive, desigur preferabile, se bazează îndeosebi pe utilizarea diverselor radiații. În acest domeniu, chimiștii colaborează cu fizicienii, cu atât mai mult cu cît de puțin timp se aplică, cu rezultate spectaculoase, anume tehnici speciale cum ar fi iradierea cu raze beta, gamma, cu neutroni. Utilizarea razelor beta în studiul unei picturi permite stabilirea directă a elementelor chimice aflate în punctul iradiat și, prin urmare, a compoziției coloranților. Cu ajutorul razelor gamma se poate obține chiar determinarea cantitativă a componentelor preidentificate. Bombardamentul cu neutroni atrage fenomenul radioactivității artificiale, prin măsurarea căreia se obțin indicații precise atât asupra elementelor componente cît și a raportului în care se află ele. Ca să nu mai vorbim de fotografiile din diferite unghiuri făcute cu diferite lumini monocromatice, de determinările cu radiații ultraviolete și raze X pe care le efectuează fizicienii.

Să nu ne închipuim, totuși, că analizele distructive pe care le fac chimiștii ar fi, cumva, un sacrilegiu. Dimpotrivă, celebra frescă a lui messer Leonardo ar fi astăzi de nerecunoscut dacă n-ar fi fost regenerate chimic unele culori; igrasia, dușmanul atât de temut al frescelor, va face necesară chiar desprinderea frescei de pe peretele pe care stă de aproape o jumătate de mileniu.

Pentru „crima” de a prelua probe microscopice de pe o pictură sau un obiect antic, chimia se răscumpără pe deplin: într-adevăr, astăzi nu se mai poate concepe o restaurare sau o conservare a unei picturi sau vestigiu fără aportul unui chimist care să prevadă comportarea fiecărui material, să indice produsele necesare dezincrustării obiectelor scoase din pămînt, protejării lor prin acoperire, consolidării suporturilor aproape distruse etc.

În Uniunea Sovietică s-a realizat, de exemplu, recuperarea unui imens Buddha din lut, care amenința să se transforme în pulbere: tratarea statuii, de către chimiști, cu poliacrilamidă în adîncime a salvat această valoroasă operă.

Ing. C. Matasă

OPTICĂ

Vom vedea atomii

Oricît ar fi de ager, ochiul omenească poate să deslușească numai obiecte cu dimensiuni de ordinul zecimilor de milimetru. Microscopicele optice îngăduie ochiului să vadă bacterii și, în general, corpuri măsurînd mîini de milimetru. Cînd e vorba însă, de mărimi evaluate în angströmi (un angström este egal cu 10^{-10} m) raza de lumină se dovedește neputî-

ci să. Ele devin vizibile numai cu ajutorul fasciculelor de electroni.

Electronii au proprietăți asemănătoare cu ale undelor; sînt supuși reflecției, refracției, focalizării. Dar „lentilele” cu care se obțin aceste fenomene sînt, în cazul electronilor, cîmpurile electrice și magnetice. Accelerînd viteza electronilor, lungimea undelor lor poate fi redusă pînă la dimensiuni sub diametrul unui atom. Ce ne împiedică, deci, să contemplăm în voie, cu ajutorul microscopelor electronice, atomii? Chiar lentilele electrice și magnetice care ajută la accelerarea și focalizarea electronilor. Căci, dacă construcția lentilelor optice se apropie de perfecțiune, aceea a lentilelor electrice și magnetice s-a dovedit a fi o treabă mult mai complicată. În primul rînd pentru că realizarea practică a condițiilor esențiale pentru formarea unei imagini bune — trecerea electronilor foarte aproape de axa de simetrie a cîmpului și viteza egală a tuturor electronilor — e foarte dificilă iar înlăturarea așa-zisei „aberații cromatice” e, principial, imposibilă.

Dar nu cumva alegerea cîmpurilor care, prin analogie cu lentilele optice, au axe de simetrie e vinovată de aceste dificultăți? În U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, a început experimentarea așa-numitelor lentile cvadrupele, în care cîmpul se află de-a curmezișul axei.

Cercetătorii sovietici au pornit de la analogia cu lentila acromată a aparatelor fotografice, confecționată din cîteva varietăți de sticlă. În lentila cvadrupele rolul acestor sticle trebuia să-l joace o combinație de lentile electrostatice și magnetice. Dar... nu l-a jucat. Imaginea unui punct apărea deformată sub formă de liniuță.

Pentru a corecta acest defect, cercetătorii au recurs la cele mai variate procedee. Francezii au apelat chiar la ajutorul mașinii de calcul electronice. Soluția a găsit-o, însă, fizicianul leningrădean A. Dimnikov, care a calculat posibilitatea de obținere a unui sistem acromat de len-

Obiectivul microscopului a surprins frumusețea nevăzută a banalelor cristale de carbonat de calciu.

tile cvadrupele ce dă o imagine corectă. Eliminarea aberației, realizată de A. Dimnikov, permite deslușirea unor obiecte cu dimensiuni de cîteva angströmi. Or, acestea sînt dimensiunile atomilor! Vom putea vedea, deci, foarte curînd, cu ochii lumea misterioasă a atomilor și particulelor elementare pe care pînă acum oamenii de știință au văzut-o doar cu ochii minții.

GEOFIZICĂ

Relieful subteran

Raisa Demenișkaia, doctor în geologie-mineralogie, a publicat recent prima hartă fizică a mantiei Pămîntului. Se știe că mantia este continentul neunoscut ascuns sub scoarță. Harta arată că la adîncimi cuprinse între 10—60 de kilometri sub nivelul mării există șiruri de munți care întrec de 6—7 ori în înălțime Everestul. Cîmpurile se întind pe sute de mii de kilometri pătrați. În afara reliefului, autoarea hărții mai indică parametrii probabili ai masei Pămîntului pe care omul îi va întîlni în drumul lui spre inima continentului din adîncuri. Iată o cifră: platoul mantiei are o temperatură de 150—200 de grade. Înseamnă că rocile de profunzime sînt relativ reci. În depresiuni, însă, temperatura atinge o mie de grade.

Geologii și geofizicienii fac de cinci ani cercetări în cadrul programului internațional „Proiectul mantiei superioare”. Cercetătorii încearcă să explice de ce unele sectoare ale pămîntului coboară sau se ridică ritmic, altele formează pe neașteptate cute, unele sînt inundate de to-

rente de magmă fierbinte, altele sînt de milioane de ani de un calm imperturbabil.

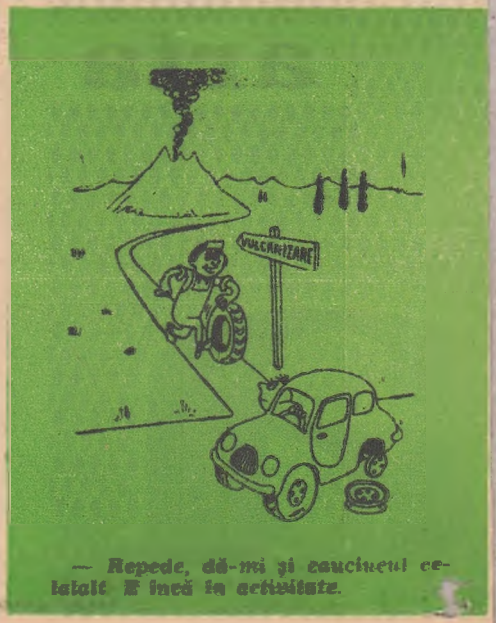
Cînd s-a format scoarța terestră? A fost ea oare dintotdeauna solidă? Cum crește? Ce legi dirijează procesele de aglomerare a mineralelor? Sînt tot probleme de însemnătate vitală pentru omnire. Nevoile de resurse minerale cresc necontenit. Pe de altă parte se știe că zăcămintele din zona superioară a scoarței terestre au fost în cea mai mare parte explorate și sînt în curs de exploatare. Se pune deci întrebarea: unde ar mai putea fi găsite noi resurse minerale?

În ultimii ani s-a stabilit că la formarea straturilor superioare ale scoarței terestre iau parte și rocile aflate mai jos și chiar în mantia Pămîntului, probabil la adîncimi de circa 700 de kilometri. Înseamnă că aglomerări de minereu ar putea fi descoperite la orice adîncime. Iată de ce geologii și geofizicienii caută să afle ce reprezintă rocile dispuse sub nivelul scoarței terestre, materia aceea misterioasă care alcătuiește mantia.

Pentru a ajunge la mantie, specialiștii americani au încercat să foreze la mari adîncimi în regiunea Oceanului Pacific, unde grosimea scoarței este de numai cinci kilometri. Dar după primele două sute de metri au trebuit să se oprească. De ce? Raisa Demenișkaia arată că la săparea de sonde în ocean trebuie să se respecte cu strictețe o anumită poziție. Acest lucru este, însă, foarte greu de realizat. Pe lîngă furtuni, poziția țevilor, unite într-o conductă verticală de cîteva kilometri, mai este influențată și de curenții puternici de adîncime. De aici și concluzia specialiștilor sovietici că asemenea sonde trebuie forate numai pe continent. De altfel au și fost fixate cîteva puncte în care vor fi săpate sonde de mare adîncime: peninsula Kola, Ural, Caucaz, Siberia apuseană și insulele Kurile.

În sfîrșit, mai există și alte proiecte. Unul preconizează săparea unei mine în apropierea lacului Ladoga pentru ca „în drum” spre misterioasa materie a adîncurilor să se execute și alte lucrări miniere, folosind în același timp și căldura de la mari adîncimi. Un alt proiect prevede trimiteră spre adîncurile Pămîntului a unei instalații autonome de foraj — „spuțnik”. Cu un om la bord sau utilizat doar cu aparate automate, instalația ar „culege” mostre de rocă și ar măsura parametrii care să explice particularitățile structurii mantiei.

Harta fizică a reliefului subteran va indica locul cel mai potrivit pentru săparea unei mine sau amenajarea unei platforme de lansare pentru un satelit „de adîncime”.

— Repede, dă-mi și cauciucul ce-lai ai! E încă în actualitate.

ASTRONAUTICĂ

Pregătiri... sufletești pentru zborurile interplanetare

Se poate presupune că echipajele primelor nave cosmice interplanetare lansate spre Marte sau Venus se vor compune din 4-6 cosmonauți. Ele vor putea rezolva orice probleme ivite în cursul călătoriei și efectua observațiile planificate atât în timpul zborului cât și pe planeta pe care o vor cerceta.

Dar în cazul unui zbor de lungă durată, membrii micului echipaj vor trebui nu numai să lucreze împreună, ci să se și odihnească laolaltă. Viața în spațiul limitat al sistemului ecologic închis reprezentat de nave cosmice interplanetare, pe care nimeni nu o poate părăsi și din care nimeni nu se poate retrage, cere, însă, din partea oamenilor nu numai o activitate reglementată dinainte, ci și raporturi de bună înțelegere.

Istoria expedițiilor științifice cunoaște destule cazuri triste de înstrăinare a unor oameni siliți să trăiască un timp îndelungat în împrejurări dificile. Se știe că după ce a ajuns cu vasul „Fram” pînă la 84° latitudine nordică, Nansen a pornit, în tovărășia timonierului Johannson, cu schiurile spre Polul nord. Cînd au atins 86°14' latitudine nordică și și-au dat seama că alte eforturi ar fi inutile, ei s-au întors spre sud și au petrecut circa un an și jumătate în țara lui Franz-Iosif. Au învins munți de gheață și ochiuri deschise de apă, au umblat în haine înghețate care nu puteau fi uscate nicăieri. Au încercat să-și potolească foamea cu carne crudă de morsa și urs polar. Pentru a putea să bea apă, au topit zăpada din bidoane la căldura propriului lor trup. Și totuși, nimic nu le-a fost atât de greu de îndurat ca statul permanent împreună. Își vorbeau foarte rar și, cînd o făceau, se adresau unul altuia cu: „domnule șef al expediției” și „domnule timonier”.

Pe de altă parte se cunosc, însă, și cazuri cînd condițiile grele ale unei expediții au sudat și mai puternic colectivul. Patru oameni de știință sovietici au lucrat timp de nouă luni în condițiile dificile din Arctica, în cadrul primei stații în derivă „Polul Nord”, și au trăit în bună înțelegere. Cei șase ai lui Heyerdahl au traversat Oceanul Pacific pe pluta „Kon-Tiki”; strînsa unitate dintre ei le-a fost de folos în condiții grele, uneori tragice chiar. În fine, în același sens pledează și experiența oamenilor de știință sovietici care au reprodus o călătorie cosmică de patru luni. Timp de 120 de zile, acești cercetători au stat într-o încăpere ermetic închisă, în care condițiile semănau în mare măsură cu cele din Cosmos. În toată această lungă perioadă ei au muncit ordonat și prietenește și au îndeplinit programul de cercetări prevăzut.

Totuși, nu trebuie să uităm că fiecare om are preferințele și obiceiurile sale. De aici se naște și problema „compatibilității psihofiziologice” a membrilor echipajului unei nave cosmice. De această problemă se ocupă o nouă ramură a științei: psihologia cosmică.

La început se părea că problema ar fi ușor de rezolvată, că vor trebui doar să se

cerceteze particularitățile fiecărui candidat la zborul interplanetar și apoi să se alcătuiască un echipaj prin punerea la unison a trăsăturilor caracteriale stabilite. Încercările au arătat, însă, că există dificultăți considerabile.

Un colectiv de cercetători sovietici, condus de dr. F. D. Gorbov, a făcut următoarea experiență: a construit o instalație numită „homeostat”. Cu ajutorul ei s-a putut da citirva persoane o muncă pe care s-o executa lucrînd concomitent toate laolaltă, ducerea ei la bun sfîrșit depinzînd de organizarea corectă a acestei activități colective. Cercetările au arătat că, chiar dacă sînt bine cunoscute particularitățile individuale ale membrilor echipei, nu se poate prevedea ce rezultat va avea activitatea întregii echipe și ce relații reciproce se vor naște între diverșii ei membri. Cu alte cuvinte: cunoașterea particularităților unui individ nu garantează și posibilitatea de a aprecia contribuția sa la munca colectivă, comportamentul său într-un colectiv. Echipa nu este suma aritmetică a unor indivizi, ci un organism unitar, în care se nasc alte legi.

Observații făcute timp de mai mulți ani în brigăzi de muncă și unități militare au dovedit că sarcinile încredințate sînt mai

în veacul trecut Darwin, cu diodivascular și cu modificările funcționale din alte organe. O relație directă se manifestă și în modalitățile de exprimare. De aceea a fost foarte important pentru medici să observe expresia feței cosmonauților în timpul zborului.

În același timp, ei au analizat cu grijă și vorbirea cosmonauților, deoarece intonația, nuanța afectivă a vorbirii este foarte importantă pentru psiholog. Comunicarea cosmonauților „Mă simt bine” conține pentru psiholog o informație mult mai vastă, nu datorită sensului ei, ci prin tonul cu care este făcută. Interesul pe care l-a manifestat Nikolaev în timpul zborului său cosmic pentru un meci de fotbal sau felicitările transmise echipei „Șahtior” de cosmonautul Popovici dovedeau că ei se simțeau realmente bine, în aceeași măsură cu pulsul lor și cu alte date fiziologice.

Dar și radiogramele care au sosit din Cosmos pe Pămînt prin alfabetul Morse au fost analizate atenț. Ele au fost comparate cu radiogramele transmise în timpul antrenamentelor terestre. După intervalele dintre puncte și linii, după numărul greșelilor s-a putut aprecia capacitatea de muncă a cosmonauților.

Aceste observații indirecte cu ajutorul telemetriei, televiziunii și radioului nu se pot compara totuși cu observațiile făcute nemijlocit de un medic în navă. Acest adevăr a fost strălucit confirmat de experiența dobîndită prin intermediul primului medic cosmonaut Egorov. În cursul zborului lui „Voshod”, Egorov a măsurat periodic tensiunea arterială, a luat probe de sînge și de aer expirat, pentru analizarea lor ulterioară, a examinat funcționarea aparatului vestibular și acuitatea vizuală în stare de imponderabilitate. Mai mult, a putut determina direct pe el însuși și pe colegii lui capacitatea de muncă și influența zborului asupra proceselor psihice.

Prezența unui medic a permis apoi și o considerabilă îmbogățire a „sortimentelor” din farmacia de bord. Cei mai mulți specialiști socotesc că un om sănătos nu are nevoie de medicamente. În zborurile cosmice, însă, medicamentele care previn apariția unei boli sau măresc tonusul general al organismului și capacitatea lui de muncă au o deosebită importanță. În cazuri speciale se pot folosi mijloace farmaceutice care reduc excitabilitatea sistemului nervos, potolește agitația și frica și ușurează starea de tensiune în situațiile periculoase. Alte produse pot înlătura somnolența și oboseala fizică. Aceste mijloace presupun, însă, un control medical.

Nu încapă nicio îndoială că la călătoriile cosmice de lungă durată vor participa și medici cosmonauți specializați... După cum e foarte probabil că în viitoarele nave cosmice se vor putea face chiar operații, într-una din încăperile destinate odihnei. La construirea navelor se va prevedea de la bun început posibilitatea ca una din aceste încăperi să poată fi transformată într-o sală de operație modernă.

Aparate speciale îi vor ajuta, însă, pe medici nu numai în intervențiile chirurgicale. Mașini electronice le vor permite să pună diagnostice corecte, să constate prin noi procedee de prelucrare a informațiilor biologice primite de la membrii echipajelor o boală incipientă sau oboseală în primele ei stadii. Toate acestea vor da medicilor posibilitatea de a acționa la timp și de a asigura o putere de muncă ridicată și sănătatea cosmonauților.

V. Lebedev

Lauri pentru acad. Keldiș

Premiul internațional de astronautică pe anul 1965 (Fundatia Guggenheim) a fost decernat profesorului Mstislav Keldiș, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S.

Anunțînd alegerea făcută de juriu, doctorul C. Stark Draper, președintele Academiei internaționale de astronautică, a remarcat că acest premiu cinstește pentru prima oară un cercetător din domeniul științelor aplicate. Laureatul precedent a fost, în ordinea succesiunii lor: profesorul Lowell (Marea Britanie), profesorul Van Allen (Statele Unite), Marcel Nicolet (Belgia) și doctorul W. D. Fenn (Statele Unite).

Academicianul Mstislav Keldiș a adus o contribuție importantă la progresul astronauticii. Cercetările sale privesc, în special, aerodinamica, mecanica fluidelor, propulsia rachetelor și teoria vibrațiilor.

Remiterea premiului va avea loc cu prilejul celui de-al XVI-lea Congres internațional de astronautică, care se va ține la Atena între 12 și 18 septembrie.

tehnica

ELECTRONICĂ

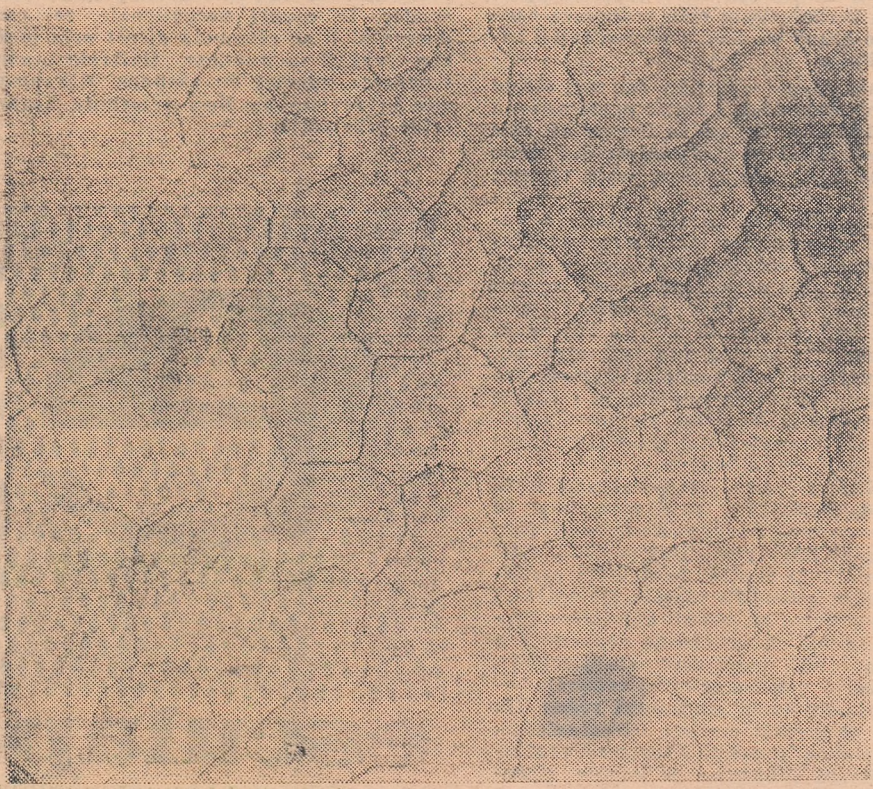
Munții, relee de televiziune

Cercetători de la Institutul de fizico-matematici al Academiei de Științe a R.S.S. Kirghize au stabilit, în urma experiențelor efectuate, că semnalele studiourilor de televiziune din Alma-Ata și Tașkent pot fi recepționate în multe localități situate în spatele unor lanțuri muntoase. Studiind propagarea undelor herfiene, unul dintre colaboratorii Institutului, Sabirdin Amanov, a ajuns la concluzia că valurile munților îndeplinesc rolul de re-

leu! După ce a cercetat aproape 60 de itinere urmate de undele herfiene, Amanov a pus la punct o serie de metode de calcul a liniilor de comunicație, ceea ce va permite construirea acestora în regiunile muntoase ale Asiei Centrale. Kazahstanului, Caucazului și lacului Baikal.

Și tot în Uniunea Sovietică s-a procedat la o emisiune de televiziune experimentală pe o distanță de 900 km, fără să se recurgă la mijlocirea pilonilor de releu. Pentru aceasta s-a folosit proprietatea undelor ultra-scurte de a fi reflectate de straturile atmosferice pînă la o altitudine de 15 km. Dirijate în înălțime sub un anumit unghi, undele au fost din nou recepționate la aproximativ 270 km depărtare, cu alte cuvinte la o distanță de cinci ori mai mare decît distanța obișnuită între pilonii de releu. Datorită emițătorilor puternici și receptorilor extrem de sensibili, imaginile au fost de cea mai bună calitate.

FOTOGHICITOARE

Ce reprezintă această fotografie?

(Citiți răspunsul în pag. 12-a)

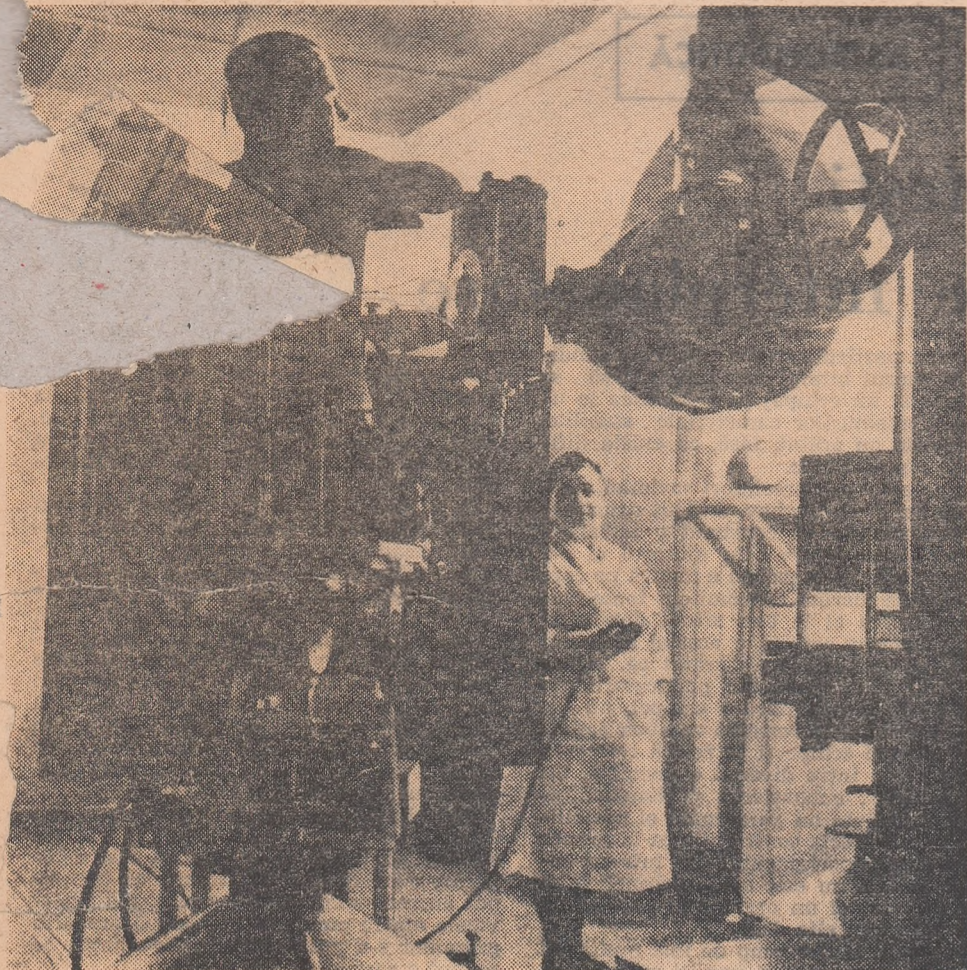

bine îndeplinite de grupele ce nu sînt unite doar printr-un scop comun, ci și prin sentimentul tovarășiei. Astfel de grupe se vor putea suporta și din punct de vedere psihofiziologic. Ele nu se caracterizează doar prin viabilitatea lor, prin aceeași direcție a reacțiilor afective, volitive și de comportament, ci și prin extrem de importanta capacitate de echilibrare, de acordare a înclinațiilor și obiceiurilor individuale în interiorul grupei.

În felul acesta se poate răspunde, încă de pe acum, destul de precis la întrebarea: prin ce procedee se poate constitui, pentru o navă cosmică interplanetară, un echipaj care să fie compatibil din punct de vedere psihofiziologic? După ce s-au efectuat examenele psihologice, care asigură buna organizare a muncii în colectiv, echipajul prevăzut trebuie nu numai să conviețuiască și să facă laolaltă diversele antrenamente, ci să se și recreeze laolaltă. Iar, înainte de zborul cosmic, cosmonauții care trec examenul de rezistență neuro-psihică în camera închisă trebuie supuși unei probe de compatibilitate psihofiziologică într-un model izolat al complicatei nave. Prin aceste măsuri se poate antrena și „suda” un echipaj tovarășesc și, concomitent, se pot descoperi indivizii inadecvați călătoriei.

În legătură cu aceasta este importantă și supravegherea medicală a echipajului în cursul zborului. După cum se știe, în primele zboruri nu a existat un medic la bord. Dar medicii au urmărit neîncetat, în toate etapele zborului, starea fiziologică și activitatea psihică a cosmonauților. Ei erau, ca să spunem așa, prezenți invizibil în fiecare navă și studiau principalele funcții ale organismului cosmonauților, lucru posibil cu ajutorul telemetriei. O aparată perfectă transmisă pe Pămînt: pulsul, frecvența respiratorie și biopotențialele inimii și creierului cosmonauților. Aceste date au permis, de pildă, medicilor să constate cum, în perioada activă a zborului, pulsul lui Gagarin a crescut pînă la 157 bătăi pe minut. Dat fiind că știau cum se comportase pulsul cosmonautului la solicitări asemănătoare în cursul antrenamentului și avînd în vedere marea tensiune psihică la care era supus Gagarin, medicii au considerat această frecvență a bătăilor inimii drept o reacție normală a organismului.

Reacțiile afective ale omului sînt în strînsă legătură, așa cum a stabilit încă

Aparat medical care folosește razele gamma emise de cesiu-137

LA ÎNTREBAREA CITITORILOR

e sînt enterovirozele?

Sub denumirea de virusuri intestinale sau **enterovirusuri**, au fost grupate, pe baza unor caractere comune, virusurile poliomielitice (agentul paraliziei infantile), **Coxsackie** (virus denumit astfel după numele localității Coxsackie de pe râul Hudson din S.U.A., unde a fost izolat pentru prima dată în cursul unei epidemii) și virusul ECHO (denumire rezultată din inițialele cuvintelor „enteric, citopatogen, uman, orfan”, care rezumă însușirile sale esențiale). Actualmente se cunosc circa 60 de virusuri enterice distincte, dintre care peste 25 de tipuri de virusuri Coxsackie și 30 de tipuri de virusuri ECHO.

Importanța virusurilor enterice rezultă din marile epidemii de îmbolnăviri umane pe care le-au provocat. Ne mai amintim cu toții de adevăratele ravagii provocate, pînă la descoperirea vaccinului specific, de către virusul poliomielitei, agentul patogen al acelei înspăimîntătoare boli numită „paralizie infantilă”. Epidemiile de enteroviroze se întîlnesc pe tot globul. Ele au un caracter mai mult sezonier, legat de anotimpul cald în țările cu climă temperată, în timp ce în ținuturile calde îmbolnăvirile se produc în tot cursul anului.

Mai frecvente la copii decît la adulți, enterovirozele se transmit cel mai adeseori prin contact direct cu bolnavul sau cu purtătorul de virus, prin picături de secreție nazofaringiană provenite prin tuse sau strănut, prin alimente contaminate, prin mâini murdare. După cum se atribuie și muștelor un anumit rol în transmiterea și răspîndirea infecțiilor enterovirotice.

Gravitatea îmbolnăvirilor cu virusuri enterice constă în tulburările neuroase care le însoțesc. La început paralizile erau considerate drept manifestarea tipică și exclusivă a unei singure enteroviroze: poliomielite. Cercetările prof. Ciurakov au dovedit însă că și virusurile Coxsackie și ECHO pot provoca paralizii asemănătoare celor din poliomielite. Aceste paralizii pot fi limitate la membrele inferioare sau superioare, ori pot fi generalizate, punînd în pericol viața bolnavului. La aceste tulburări neuroase tipice se mai pot adăuga simptome de encefalită difuză, meningită seroasă etc., manifestate prin febră mare, cefalee, delir, tulburări de cunoștință, convulsii, paralizii trecătoare. Mai puțin grave, tulburările digestive și respiratorii provocate de virusurile enterice atrag atenția prin marea lor frecvență în raport cu manifestările neuroase. Astfel, multe din diareile de vară ale copiilor, precum și o parte din infecțiile acute ale căilor aeriene superioare se datoresc unor tipuri de virusuri enterice. Dacă mai adăugăm la aceste manifestări complicațiile cardiace, îndeosebi miocarditele cauzate de virusurile Coxsackie, care ating inima copilului lăsîndu-l infirm pentru toată viața, putem înțelege necesitatea luptei pentru combaterea enterovirusurilor.

Din păcate, un tratament specific al enterovirozelor nu a fost încă pus la punct. În ultimul timp, cercetările asupra „interferonului”, produs complex al celulelor organismului omenesc ca răspuns la infecțiile

virotice, au dovedit acțiunea lui pozitivă și asupra enterovirusurilor. Administrat la om, interferonul intensifică rezistența naturală a organismului față de infecția virotică asemănătoare anticorpilor sau gamma-globulinelor, oferind însă o protecție mai largă decît a acestor mijloace de apărare specifice.

De asemenea, experimentarea recentă a unui antibiotic elaborat de ciuperca Penicillium funiculosum, numit **helenină**, precum și a unor extrase de plante pare să demonstreze o oarecare acțiune specifică și asupra enterovirozelor. În fine, aplicarea în masă a vaccinării antipoliomielitice cu virus viu atenuat și imunitatea dată de acest excelent vaccin creează un anumit grad de apărare și față de alte tulpini ale grupului virusurilor enterice. Iată de ce imunizarea activă a populației cu vaccinul antipoliomielitice are o mare importanță și pentru combaterea altor virusuri intestinale.

Dr. Kliment Efremov

TERAPEUTICA

Medicamente antihistaminice

În momentul de față se știe că orice fenomen alergic este rezultatul „conflictului” dintre antigen și anticorpii specifici, în urma căruii este eliberată histamina — răspunzătoare de manifestările patologice (urticarie, edem etc.).

Descoperirea „antagonistului” histaminei a constituit, de aceea, un obiectiv important pentru numeroși oameni de știință. Rodul acestor cercetări a fost realizarea unor substanțe antihistaminice de sinteză care previn sau combat într-o măsură variabilă diversele manifestări alergice.

Rezultate foarte bune au fost obținute cu aceste medicamente în șocul anafilactic (accident seric, postmedicamentos etc.), destul de bune în urticarie, boala serului, edemul Quincke, polipoza oculonazală. În astm, rezultatele sînt inconstante sau slabe.

De ce nu au antihistaminicele de sinteză aceeași eficacitate în toate afecțiunile alergice? Cercetări experimentale au arătat că în cazul unor reacții alergice (de pildă în astm) are loc liberarea și a altor substanțe decît histamina, substanțe greu „neutralizate” de antihistaminicele de sinteză. Aceste substanțe joacă se pare un rol important în mecanismul crizei de astm la om.

Dintre produsele antihistaminice existente, cele mai întrebunțate sînt cele de tip Romergan și Nilfan.

Romerganul are o puternică acțiune an-

tihistaminică și o acțiune antianafilactică majoră.

Ca efecte secundare, Romerganul poate produce o stare de somnolență.

Indicațiile principale ale Romerganului sînt: coriza spasmodică periodică (febra finului) și neperiodică, urticaria și edemul angioneurotic, dermatitele de contact, pruritul anal, scrotal sau vaginal, herpesul zoster, astmul alergic, boala serului, „răul de mișcare” etc.

Doza și durata tratamentului vor fi stabilite de medic.

Nilfanul (anafilin) este un antihistaminic de prim ordin, fiind un eficient anti-alergic. La doze terapeutice nu produce somnolență, fapt care prezintă un avantaj față de Romergan în tratamentul stărilor alergice. După administrarea pe gură, efectul se instalează foarte rapid (15—30 de minute) și durează aproximativ 4—5 ore.

Indicațiile sale sînt cele ale antihistaminicelor și, mai ales, în conjunctivita alergică, rinita vasomotorie, urticarie, șocul anafilactic, vărsăturile de sarcină, răul de mișcare (mare, avion, tren), înțepăturile de insecte, arsurile solare. Nu se administrează la conducătorii auto și în meseriile care cer un echilibru perfect.

Medicus

LEXICON MEDICAL

Antibiograma

Înainte de a începe tratamentul cu antibiotice într-o boală infecțioasă medicul trebuie să cunoască, uneori, modul în care se comportă microbii față de aceste substanțe.

Dintr-un țesut sau dintr-un lichid care în mod normal nu trebuie să conțină germeni (sînge, lichid cefalo-rahidian, lichid pleural etc. etc.) el izolează, de aceea, mai întîi germele presupus că a cauzat boala pentru a-i stabili natura prin examen bacteriologic. Izolarea microbilor este făcută în condiții perfect sterile.

Apoi se studiază modul cum reacționează microbii față de antibiotice. Această cercetare, numită cu un termen impropriu „antibiogramă”, este utilizată pentru ca medicul să se poată orienta în alegerea antibioticului cel mai eficient față de germele în cauză și să înlăture pe cele cu acțiune redusă sau nulă.

Determinarea sensibilității germenilor față de antibiotice se face prin diferite tehnici de laborator (metodă difuzimetrică, metoda diluțiilor în mediu lichid sau în mediu solid etc), toate avînd însă ca principiu general acela de a pune agentul infecțios în prezența unei scări de concentrații descrescînde din antibioticele de cercetat.

Pe baza acestor date de laborator, medicul alege tratamentul cu antibioticul care are acțiune mai puternică.

DIETETICĂ

Regimul lacto-vegetarian

Ca și regimul de crudități sau zilele de fructe, regimul alimentar lacto-vegetarian face parte dintre așa-zisele diete de „post parțial”, caracterizate prin reducerea cantității de hrană și, deci, scăderea rației calorice zilnice.

Regimul lacto-vegetarian, sau mai corect lacto-ovo-vegetarian (căci se poate adăuga și un gălbenș de ou în fiecare zi) este total lipsit de carne sau produse din carne (carne de vacă, porc, pasăre, pește, viscere, conserve).

Prin introducerea în alimentație a vegetalelor în cantitate mai mare, organismul primește necesarul de vitamine A, B, C și E și, în plus, săruri minerale, fermetici etc. Vitamina D este procurată prin untul și gălbenșul de ou, ea lipsind în alimentele de natură vegetală. Regimul lacto-vegetarian este bogat în celuloză, are un conținut redus de proteine și e foarte sărac în clorură de sodiu. El poate satisface nevoile organismului chiar și în cazul unor eforturi fizice intense.

Posibilitatea de a-l individualiza, în funcție de indicațiile sale, precum și de modul în care este tolerat de bolnavi, face din regimul lacto-vegetarian o dietă mult recomandată de medici în diferite afecțiuni. Printre indicațiile majore ale regimului lacto-vegetarian cităm: obezitatea (datorită faptului că vegetalele reprezintă o hrană cu volum mare, care satură repede, avînd însă o valoare calorică redusă); bolile de rinichi (prin conținutul redus în proteine al acestui regim); tireotoxicoză; hipertensiunea arterială (deoarece vegetalele limitează cantitatea de lichide și reduc cantitatea de clorură de sodiu consumată zilnic), guta, boala ulcerooasă etc.

Dr. Boris Mihalik

SONIA POPESCU — Tecuci: 1) Pentru îndepărtarea părului de prisos, se pot folosi două metode: depilarea sau epilarea. Depilarea se efectuează cu ajutorul unor substanțe (depilatoare) iar epilarea cu ajutorul unor instrumente ca: pensete, ace electrice etc. Acestea scot, îndepărtează părul fir cu fir, pe cînd depilatoarele îndepărtează părul de pe întreaga suprafață pe care sînt aplicate. Operația de depilare este bine să fie făcută de către un specialist cosmetician. 2) **Acneea juvenilă** trebuie tratată cu perseverență. Seara la culcare se curăță pielea cu apă boraxată 1% caldă. Se extrag comedoanele cu un extractor sau cu un ac flambat, se înțepă pustulele și se ating cu tinctură de iod. Nu se vor storce. Apoi se aplică pomada: Rp. sulf precipitat 1 g vaselină 30 g. D. S. ext. Pe gură: vitamina A 40.000 u. pe zi, B complex 6 dragee pe zi (sau drojdie de bere 5 g pe zi). Combaterea tulburărilor ovariene, digestive, infecțiilor de focar e indispensabilă pentru reușita tratamentului.

ATANASIU MARIA — Roman: Vaccinarea antidifterică cu anatoxină difterică (A.D.P.A.) se face după următoarea schemă: I. Primovaccin 0,5 cc + (după o lună) 0,5 cc. la vârsta de 3-12 luni. II. Revaccinarea cu 0,5 cc. (la 6—12 luni de la I. III. Revaccinare cu 0,5 cc. (la 18—24 luni de la II) și IV. Revaccinare cu 0,5 (la 4—5 ani de la III).

M. I. — Hunedoara: Pentru combaterea mă-treii, citiți articolul „De ce cade parul” din nr. 31/1965.

DESPINA — București: Tratamentul frigidității corporale, în primul rînd, terapia medicală sau chirurgicală a leziunilor genitale, a disendocrinilor (folliculină în doze moderate, hormon masculin, opoterapie tiroidiană de la caz la caz). Ca tratament adjuvant: hidroterapie (băi de acid carbonic Vatra Doinei, băi de șezut, diatermie, masaj ginecologic). Ca medicamente afrodisiace: stricinină, preparate cu fosfor, iohimbina, vitamina E și picături cu Kola și nuca vomică (Rp. T-ra de Kola 15 g T-ra de nuca vomică 10 g. D. S. int. 15 picături x 2 pe zi). Tratamentul trebuie condus de un specialist.

MAMINA — Constanța: „Furia laptelui” este un accident frecvent în timpul alăptării. Vă recomandăm repaus al sînilor și comprese reci. Golirea sînilor cu mîna sau cu pompa este inutilă și foarte dureroasă, în plus, predispoziție la infecții. Copilul va fi pus regulat la sîn. Ca medicamente: folliculină cite 10.000 u.f. pe zi sau testosteron 10 mg. ; sedative (luminal, polbromură seara la culcare).

R. S. — Suceava: 1) Hemospermia poate trăda un proces inflamator (prostatită, verum-montană etc.) sau un proces tumoral. Trebuie să faceți un control la specialist în acest sens. Dacă hemospermia se produce fără un substrat organic, simptomul nu necesită nici un tratament. 2) Pentru soția dv. citiți răspunsul dat mai sus sub: Despina — București.

MARCELI — Iași: Este vorba de o atrofie optică. Cauza poate fi infecțioasă, de compresie etc. Tratamentul trebuie să vizeze cauza. În plus, vitaminizare intensă (B1, B complex, P. P.) tratament etiologic antiinfecțios, general și local făcut la specialist.

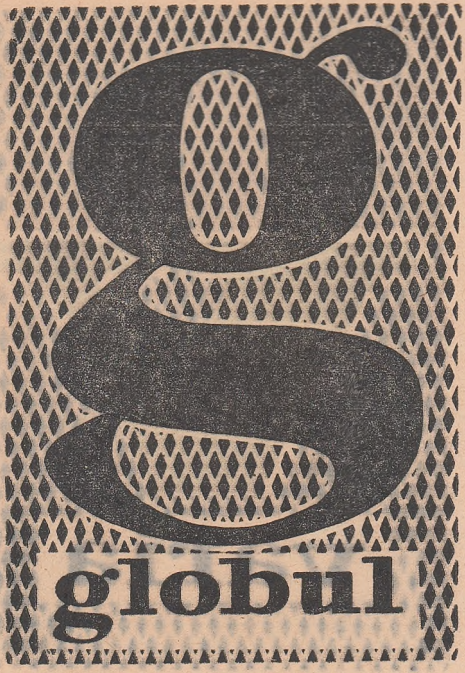
M. D. — Sibiu: Aveți un lipom. Singurul tratament posibil este cel chirurgical. Nu trebuie să vă fie teamă, nu este deloc periculos.

SIRBU FLORIAN — Timișoara: V-am răspuns prin poșta.

VALENTIN VASILIU — Hunedoara: 1) Rezistența microbilor la antibiotice este o realitate, nu o „poveste”. Tratamentele îndelungate cu antibiotice dau naștere acestui fenomen destul de des. De aceea folosirea antibioticelor trebuie făcută rațional, științific, sub control permanent medical. 2) Rubrica noastră nu poate „substitui” pe medicul curant, singurul care poate preciza diagnosticul și indica tratamentul. Vă rugăm de aceea a apela pentru maladia soției dv. la un medic specialist.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.

ETIOPIA

Mai multe
evuri

Turistii care vizitează Etiopia la sfârșitul verii au de înfruntat mari greutăți, deoarece începe sezonul ploios care transformă drumurile într-o masă de șocolată. În schimb, în tot restul anului călătoria prin această țară este un prilej de mari plăceri.

Etiopia are peisaje nebănuite de frumoase, de diverse și, în același timp, izbitor de contrastante. Ea oferă la tot pasul surprize. Pustiuri pirjolite de soare, bunăoară, se află la numai cincisprezece-douăzeci de minute de zbor de platouri răcoroase, așezate la câteva mii de metri altitudine; sau, la scurt timp după ce părăsești Addis Abeba inundată în luminile orbitoare ale becurilor de neon, dai de triburi înarmate cu săgeți și scuturi confecționate din piele de hipopotam.

În Etiopia conviețuiesc parcă mai multe evuri. În timp ce văzduhul e brăzdat de navele aeriene ale companiei aviatice naționale, sub razele fierbinții ale soarelui necruțător caravane de cămile transportă în pustiuri sarea, extrasă din vestita cimpie Danakil, sau alte produse.

În legătură cu Etiopia se povestesc tot felul de întâmplări neobișnuite. Se spune, bunăoară, că un aviator străin a văzut un tinar care trăgea de coadă, dintr-o groapă, un piton lung de peste trei metri și că, după ce l-a scos cu multă îndeminare din ascunzătoare, l-a dus la piață să-l vîndă. Sau că într-o noapte, la sud de Jimma, centrul administrativ al provinciei Kaffa, celebră pentru cafeaua care se cultivă pe plantațiile ei, niște străini care dormeau într-un cort au auzit la un moment dat un câscat suspect. A doua zi dimineața au făcut o descoperire care le-a pus la grea încercare nervii: au constatat că petrecuseră noaptea în vecinătatea unui leopard. Sau — pe o colină din preajma capitalei etiopiene, turiștii pot vedea un tun cu o gură în care ar încăpea o hienă. Tunul a aparținut odinioară negusului Teodor al II-lea, care pe la mijlocul secolului al XIX-lea a izbutit să unifice pentru prima oară principatele feudale independente.

În traducere, Addis Abeba înseamnă „floare nouă”. Și, într-adevăr, orașul justifică această denumire. El a început să fie construit la sfârșitul veacului trecut, sub domnia lui Menelik al II-lea. Parcurile splendide și miile de eucalipti australieni, aduși în țară de acest împărat, îi dau un pitoresc unic. Addis Abeba e așezată pe un platou înalt, extrem de fertil, care nu e însă neted. Drumul urcă și coboară tot timpul. Se spune că Abebe Bikila, de două ori campion olimpic la maraton, își datorește recordurile faptului că în copilărie a trebuit să străbată de foarte multe ori această regiune. Orașul e dominat de cinci edificii înalte, moderne: clădirea Parlamentului, două hoteluri pentru turiști, o bancă și noua clădire a primăriei. Capitala țării, care are peste 500 000 de locuitori, este în același timp și un important și pitoresc centru comercial, legat de golful Aden printr-o cale ferată.

Cei 21 800 000 de locuitori ai Etiopiei, în special amhari, galla și somali, vorbesc șaptezeci de limbi. Dar limba oficială este amhara. În sud-vestul țării, la hotarul cu Sudanul, se află provincia Ilubator, străbătută de riul Baro înainte de a se vărsa în Nilul Alb. În valea riului Baro locuiesc abbigarii, un trib de nomazi care în tot cursul anului peregrinează în căutare de pășuni pentru turmele lor de vite, umblă îmbrăcați foarte sumar și se hrănesc numai cu lapte și carne. De altminteri, o bună parte a populației etiopiene se identificește cu creșterea animalelor. În Etiopia se cresc cornute mari (zebu), oi, capre, cai, măgari, catiri și cămile. Animalele dau un sfert din producția agricolă globală a țării. Abbigarii, înși de statură neobișnuit de înalți, sînt foarte comunicativi și binevoitori cu străinii care le arată un interes sincer și simpatie.

B. Konstantinov

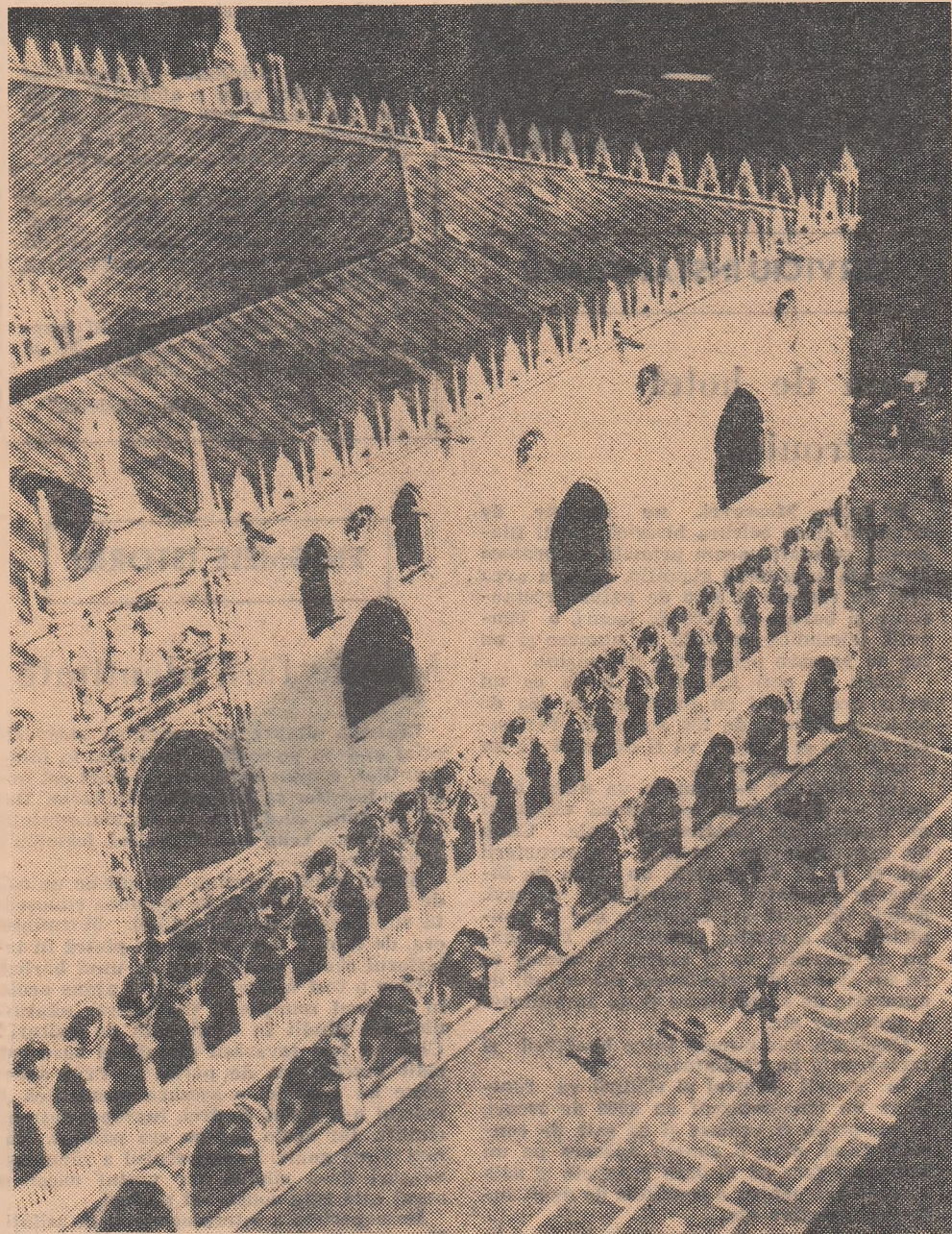
ITALIA

Încleștare cu marea

Dacă ai prilejul să faci un popas în Venetia, mașina fantastică a timpului te poartă numaidecît în urmă cu secole. Doi mauri de bronz lovesc cu niște ciocănele într-un clopot, marcînd necruțător curgera vremii, și deasupra pieții San-Marco plutește un zvon de alarmă care vestește, parcă, desprinderea de țărnamă a unor brigantine cu pirați sau trecerea, pe celebra „punte a suspinelor”, a unui osîndit la moarte ce vede pentru ultima oară lumina razelor mîngietoare ale soarelui. Soarta i-a fost hotărîită desigur, în vreo sală din sumbrul palat al Dogilor, unde s-au întrunit nemiloșii cîrmuitori ai Republicii venețiene...

Perioada de înflorire a republicii a fost epoca cruciadelor. Muzeul din Palatul Dogilor păstrează multe mărturii din acele

Ea nu are un trecut istoric precis, dar se pare că nu se deosebește mult de străvechile ei predecesoare... E o barcă elegantă cu un ritm specific de mișcare, imprimat de linia asimetrică a construcției și de particularitățile vislelor. Dar gondola nu e folosită numai pentru scopuri „elegante”. Cu gondola se transportă la Venetia absolut totul. E adevărat că acum are un concurent serios: șalupa cu motor. Și nu numai șalupa, ci și un alt dușman la fel de perfid, spiritul de castă. Astăzi pot fi numărați pe degete cei care mai cunosc tainele construcției de gondole. Și totuși, armata gondolierilor nu scade. Îi vin în ajutor turiștii și tradiția. De altfel, miinile dibace ale gondolierilor sînt uneori mai de folos decît mijloacele tehnice.

Palatul Dogilor din Venetia

vremi: armuri, instrumente de tortură, „centuri de castitate” pe care, înainte de a porni la război, bărbații le îmbrăcau soților. Începînd din secolul al XIII-lea, timp de aproape două sute de ani, Venetia a fost stăpîna Mării Mediterane. Nimeni nu se putea împotrivi Republicii venețiene, cu armata ei de 13 000 de corsari și trei mii de corăbii. Genua i s-a închinat, întinse teritoriile din Siria, Palestina, Egipt și Persia i s-au supus. Aceasta a fost epoca legendarului Marco Polo, o epocă de cruzimi, aventuri, victorii și înfrîngeri. A urmat apoi perioada marilor descoperiri geografice, cînd principalele drumuri comerciale s-au deplasat din Marea Mediterană în Oceanul Atlantic și Republica venețiană a început să decadă.

Astăzi, Venetia este un important centru industrial și unul din marile porturi maritime ale Italiei. Dar, ca toate orașele italiene, Venetia își menține particularitățile ei caracteristice, originale. De altfel, Venetia nu numai că nu seamănă cu nici un oraș italian, dar cu nici un alt oraș de pe glob. E un oraș neobișnuit. Viața locuitorilor săi depinde de apă. O barcă țîpător vopsită aduce triumfătoare acasă noul născut; o gondolă neagră care lunecă trist pe apă are un sicriu la bord. Gondola e o ambarcațiune uimitoare care poate fi aflată în original numai în orașul de pe coasta Adriaticii. În „Ghidul practic” pentru turiști e definită așa: „Gondola e un mijloc de transport adaptat apelor liniștite din laguna venețiană.

Cînd ești la Venetia te simți literalmente fericit că ai scăpat de zgomotul asurzitor al mașinilor și poți respira în voie un aer neînfestat de mirosul de benzină. Fluidele străzi și străduțe albastre îi apără pe venețieni de boala modernă a automobilismului, dar ei continuă să sufere de tradiționala maladie a strămoșilor lor: reumatismul.

În sfîrșit, Venetia mai are o particularitate care o deosebește de alte orașe. Venetia va dispărea. Și nu din pricină că ar fi departe de căile maritime sau de progresul industrial. Dimpotrivă, în ultimii ani orașul s-a transformat într-un mare centru industrial; dar, sub greutatea palatelor, pilonii de stejar pe care se sprijină Venetia se afundă treptat. Lemnul a rezistat la încercările veacurilor, dar fundul lagunei se dovedește mai labil. Podeaua milenarei catedrale San Marco s-a ondulat. Și nu numai ea. Încît acum, cînd străbați Canale Grande vezi, cu stringere de inimă, palate cu ziduri crăpate, biserici înclinate, poduri curbate deasupra canalelor. Nimeni nu poate stabili exact data cînd marea va răpi omenirii una din inegalabilele opere ale geniului ei. Peste o sută de ani sau peste cincizeci. Dar catastrofa e inevitabilă, dacă nu se vor lua măsuri. Firește, lucrările presupun cheltuieli uriașe, iar orașul nu dispune de resurse prea mari, în ciuda afluenței continue de turiști.

Acum cîțva timp am avut prilejul să discut cu un consilier municipal din Ve-

netia care mi-a mărturisit că fondurile de care dispune primăria nu sînt suficiente nici măcar pentru reparațiile curente.

— Ne-am adresat de mai multe ori unor orașe din alte țări cu rugămîntea de a ne ajuta să salvăm pentru generațiile viitoare această capodoperă a civilizației noastre — mi-a spus domnia sa. — Dar fără rezultat. E adevărat, ni se trimit diverse proiecte, unele dintre ele originale și îndrăznețe, însă irealizabile din pricina sumelor colosale care ar trebui investite pentru a opri tragica scufundare a orașului în fundul lagunei. Cu puterile noastre, noi nu putem face față acestor cheltuieli. Dacă lumea nu vrea ca fiii și nepoții noștri să vadă răsărind deasupra mării numai acoperișurile palatelor și cupolele bisericilor trebuie să ne ajute.

Ce ar însemna moartea Venetiei? Ar însemna dispariția splendidului ansamblu din piața San Marco, a celor două șiruri de palate de pe Canale Grande, împodobite cu picturi murale de Tintoretto, Tiepolo, Veronese, cu mobilă de mare preț și cu inegalabile tablouri și sculpturi de Tizian, Canova, dispariția unui număr de 160 de canale cu 400 de poduri arcuite care au încetat de mult să mai fie simple poduri, fiind adevărate opere de artă.

Am admirat Venetia în miez de noapte de pe insula Lido. Aducea cu o corabie din basme. În clipele acelea, aveam un singur gînd: omenirea nu trebuie să îngăduie ca Venetia să se scufunde.

I. Kolosov

CHILE

Cu chicha
și cueca

Parque Cousiño este un cuvînt magic la Santiago de Chile. Pentru capitala chiliană el înseamnă poiana petrecerilor și piața parăzilor. Adunările electorale, ieșirile la iarbă verde de 1 Mai, sărbătorile religioase sau impozanta paradă anuală de la 18 septembrie, ziua independenței, toate se desfășoară în parcul Cousiño.

În zilele de sărbătoare, sub copacii falnici, se instalează mii de familii, de la noul-născut pînă la bunică. Își întind bucatele aduse de-acasă și-și dau friu liber temperamentului. În ciuda veseliei, aceste petreceri au totuși ceva melancolic — poate din cauza simplității și sărăciei poporului.

Ce-i trebuie chilianului ca să se distreze? Nu prea mult. Un vin bun (de altfel, prost nici nu există în Chile) sau tradiționala băutură indiană chicha și, dacă se poate, o friptură la frigare și muzică.

Chicha era fabricată la origină de indieni. Acestea mestecau boabe de porumb și le scuipau apoi în vase mari, unde erau lăsate să fermenteze cîteva ore. În regiunile din Peru și Bolivia unde trăiesc indieni, chicha mai este pregătită și astăzi așa. În Chile provine, însă, din mici fabrici.

Sărbătorile populare chiliene nu au nevoie de orchestre celebre de dans sau de alte asemenea atracții. Muzicanții se instalează de unul singur sau cîte doi-trei la un loc la o distanță potrivită ca să se audă, dar să nu se deranjeze unii pe alții și cîntă melodii sud-americane. Cînd vinul a scăzut la jumătate, încep să răsune din ce în ce mai des strigătele de „cueca chilena”. Pînă la urmă această muzică cu totul deosebită, cu un ritm îndrăcit, um-

„Standul” de chicha și pălării viu colorate

ple tot parcul. Osteniți de vin și de cueca, toți participanții la sărbătoare sfîrșesc prin a se întinde pe iarbă, alături de cei adoarmi întru Bachus.

Vasili Pristavkin

SĂ-I CREDEM PE CUVINT

Nu, omul nu-i o trestie

Rindurile ce urmează au menirea să vă întărească încrederea în organismul dv. Să nu vă mai fie teamă, aşadar; de acum încolo puteţi sări pe fereastră de la etajul cinci sau să vă înghiţiţi bricheta. Sînt oameni care au scăpat cu viaţă trecînd prin încercări mult mai grele. Scepticii sînt rugaţi să citească întâmplările pe care le reproducem mai jos după revista „Nedelea”:

Un locuitor din New York a observat de la o vreme că i se umflau gleznele. Medicul cărui i s-a adresat a constatat, după un examen minuţios, că picioarele pacientului erau sănătoase, dar că omul avea în stomac 258 de obiecte, îndeobşte necomestibile, printre care o cheie pentru deschiderea sticlelor de bere, 26 de chei obișnuite și trei șiraguri de mătâni. Obiectele au fost recuperate. Pacientul a rămas viu și aproape nevătămat.

Tînărul G. Lawrence, în vîrstă de 16 ani, și-a ales ca loc de plimbare pe bicicletă marginea unei prăpastii de lângă cascada Niagara. Pierzîndu-și echilibrul, el s-a

In apropiere de localitatea Jijona (Spania) un autobuz care transporta 42 de elevi excursioniști a virat brusc și, ca printr-o minune, s-a oprit în această poziție deasupra unei prăpastii. În învălmășeala produsă doi copii au căzut prin ușa din față dar ceilalți 40 au fost salvați.

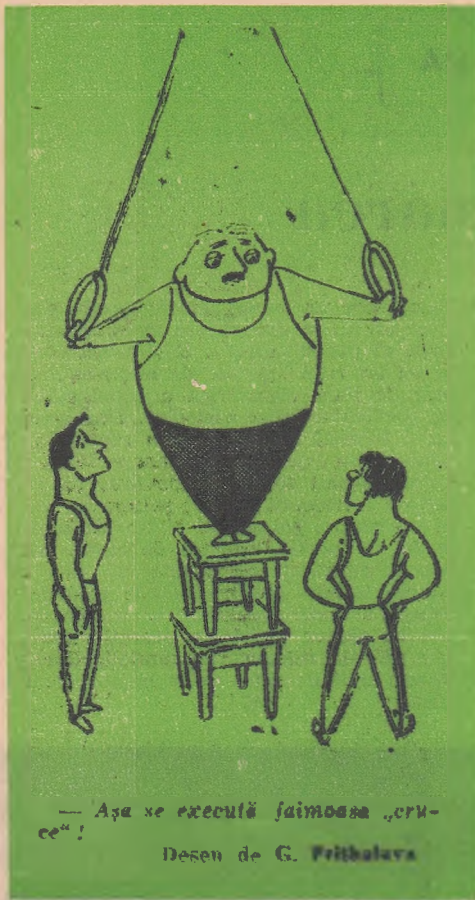
prăbușit de la o înălțime egală cu a unei clădiri cu zece etaje și a căzut pe o stîncă. Dar nu s-a ales decît cu cîteva coaste rupte.

Cît timp poate omul să trăiască fără aer? Căutătorii de perle rămîn sub apă pînă la 5—6 minute. Californianul R. Forster a împins recordul pînă la 13 minute și 42,5 secunde. Are însă o „scuză”: înainte de a se cufunda în apă a respirat oxigen timp de 30 de minute.

Pentru amatorii de siluetă relatăm experiența doamnei Hellen Johnson care, pentru a scăpa de cele 142 kilograme ale ei, n-a mîncat absolut nimic timp de 17 săptămîni. Ce-i drept, în fiecare zi a bătut cîte 3,5 litri de apă iar de două ori pe săptămîină i s-au făcut injecții cu vitamine. În felul acesta numita doamnă a slăbit cu 61 de kilograme, fără ca sănătatea să aibă de suferit.

Pînă nu demult s-a crezut că ridicarea temperaturii corpului peste 42 de grade e mortală pentru om. Dar într-un spital new-yorkez o femeie bolnavă de malarie a făcut o febră de 43 de grade. În fața privirilor stupefiate ale medicilor termometrul s-a încăpățînat să arate această cifră, pentru ca apoi să coboare și bolnava să-și revină. În ce privește minima temperaturii suportate de corpul omenească se părea că ea ar fi egală cu 25 de grade. Dar și această convingere a fost infirmată. O fată din Chicago a zăcut toată noaptea în zăpadă iar dimineața cînd a fost descoperită, pulsul aproape că nu i se mai simțea. Pentru a i se măsura temperatura corpului a fost nevoie de un termometru special, cele medicale fiind inutilizabile deoarece temperatura accidentatei coborîse la 18 grade. Viața nu s-a dat, însă, bătută și întâmplarea pe care v-am relatat-o persistă în biografia fetei doar ca o tristă amintire.

Da, omul e departe de a fi fragil ca o trestie bătută de vînt. Dar e mai bine, desigur, să nu încercăm să ne convingem personal de acest adevăr.

— Așa se execută faimoasa „crucă”!
Desen de G. Friibakera

SERVICIU INSTANTANEU

Notă de hotel electronică

În inima Moscovei, nu departe de Kremlin și de celebra biserică Vasili Blajenii, se înalță acum primele unsprezece etaje ale unui hotel gigantic, care va avea 3182 de camere și 5890 de paturi, restaurante și baruri cu 3220 de locuri, o centrală telefonică cu 6.000 de numere și un loc de parcare pentru 230 de mașini.

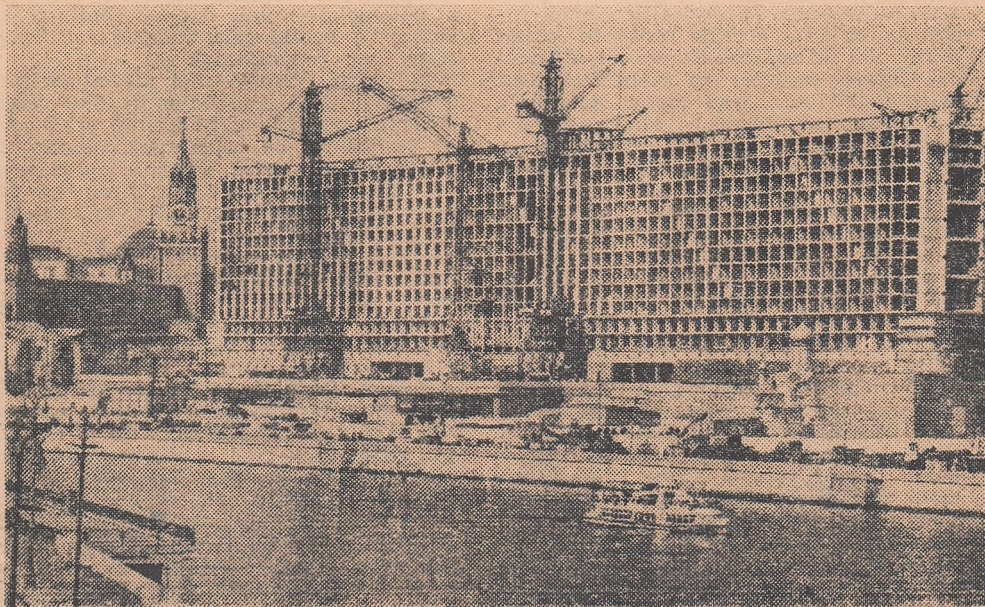
Văzut de sus, hotelul va arăta ca un uriaș dreptunghi cu lungimea de 256 de metri și lățimea de 156 de metri. Versantul nordic al clădirii va fi dominat de un „turn” cu 22 de etaje.

Dar „Rossia” — cum se va numi noul hotel — îi va frapa pe viitorii vizitatori nu numai prin dimensiunile sale. Cîmp de experimentare pentru constructorii săi, el va fi, deopotrivă, un teren de încercare și pentru cei care-l vor deservi. Notele de plată ale clienților vor fi completate de o mașină electronică. Personalul de îngrijire va fi ajutat în munca sa de un sistem de televiziune interioară, de automate de semnalizare și de amplificare a sunetelor etc.

Ospătarii vor circula între bucătării și restaurante pe escalatoare.

În corpul central al clădirii va funcționa un cinematograf cu 3000 de locuri, ce va putea fi utilizat și ca sală de concert. După cum o simplă apăsare pe un buton va face să dispară scaunele și sala va fi liberă pentru o reuniune de dans, întreceri sportive etc.

Fiecare scaun va avea cășți în care se vor putea asculta traduceri simultane în opt limbi. Cînd sala va fi transformată în teatru, ea va avea decoruri „vii”, proiectate de opt baterii de proiectoare pe șase ecrane enorme. În această sală vor fi prezentate, pentru prima oară în Uniunea Sovietică, spectacole de „muzică și culoare”.

Clădirea noului hotel

MEMENTO

Strict autentic!

Atît Homer cît și Socrate și-au expus operele oral. Ei n-au scris niciodată un rînd din lucrările lor pentru simplul motiv că nu știau să scrie și să citească.

V-ați putea imagina că suprafața unei bile de biliard, lustruită ideal, e mai accidentată decît a globului pămîntesc? Dacă bila ar fi mărită pînă la dimensiunile Pămîntului ar avea mai multe vîi și creste muntoase decît planeta noastră.

Cervantes și Shakespeare au murit, amîndoi, la 23 aprilie 1616. Ceea ce nu înseamnă, totuși, că decesul lor a avut loc în aceeași zi, dat fiind că Spania și Anglia foloseau calendare diferite.

Omul a domesticit multe mamifere și păsări, dar o singură insectă: albina.

Presiunea lichidului din interiorul celulelor din care e alcătuită căpășina de ceapă este de peste 24 de atmosfere. Suficientă pentru a face să explodeze multe cazane cu abur...

Academiei franceze i-au trebuit 297 de ani pentru a întocmi „Gramatica Academiei”. Volumul apărut în 1932 avea însă, spre consternarea generală, 50 de greșeli.

Ariciul de mare are un mod foarte original de a se deplasa. El se folosește de virfurile dinților.

Din „Nedelea”

ENIGMELE ISTORIEI

Mumie fără identitate

Legenda despre un mormînt străvechi aflat undeva pe malul Ghestanta, în inima munților, e mult mai bătrînă decît cel mai bătrîn locuitor al Kabardino-Balkariei. Dar nu de mult, cînd în căutarea mormîntului a pornit un grup de cercetători, legenda a devenit realitate.

Singuraticul mormînt, străjuit de un colț de stîncă, a fost găsit în regiunea cunoscută sub numele de Hanslikol. Mormîntul era, de fapt, o îngrăditură de piatră în interiorul căreia se afla mumia unui bărbat.

Cine a fost mortul și cum a ajuns acolo, în creierul munților? Ce moarte năprasnică l-a pîndit în acest cuib de vulturi? Cine au fost tovarășii de drum care au zidit îngrăditura de piatră? Prin apropiere nu era nici o așezare omenească și mortul n-a putut fi, deci, îngropat într-un cimitir. Iar acolo sus nu era pămînt. Numai stînci goale. Necunoscutul a zăcut așa veacuri de-a rîndul, iar vîntul uscat și aerul cald l-au conservat perfect.

Descoperirea a interesat cercurile științifice, cu atît mai mult cu cît pe teritoriul Kabardino-Balkariei au mai fost descoperite mormînte similare la începutul secolului nostru. Pielea albă a mușilor și osatura fină îi face pe cercetători să creadă că ar fi vorba de caucazieni. Dar afirmația nu poate fi încă făcută cu certitudine.

E. Avralov

DE PRETUTINDENI

Nepotism sau defect tehnic?

La sfîrșitul anului școlar 1964/65, ministrul Invățămîntului din statul Quebec (Canada) a fost confruntat cu o problemă foarte delicată. Calculatorul electronic al unui liceu a încercat mai toate notele de la examene. Astfel, un elev care nu puse în viața lui mîna pe o mașină de scris a primit calificativul „bine” la această probă. O elevă care nu-și terminase compoziția la limba engleză a obținut nota maximă iar unii candidați s-au trezit cu note la materii care nici nu figurau în planul lor de învățămînt. Dat fiind că nu se poate proceda la o reexaminare, ministrul trebuie să hotărască cum să se elibereze certificatele de absolvire.

Luat prin surpriză

Atacați de un leu, frații Joaquim și Lucio Charesa din Mozambic și-au salvat reciproc viața. În clipa cînd fiara s-a repezit asupra lui Lucio, Joaquim a apucat-o de picioarele dinapoi trăgînd-o din răspuțeri. Indignat, leul s-a întors asupra lui. Joaquim nu și-a pierdut însă cumpătul și, înfigîndu-și mîinile în coama animalului, l-a mușcat de nas. Pînă să-și revină, „regele animalelor” a căzut străpuns de glonte pîndit din pușca lui Lucio.

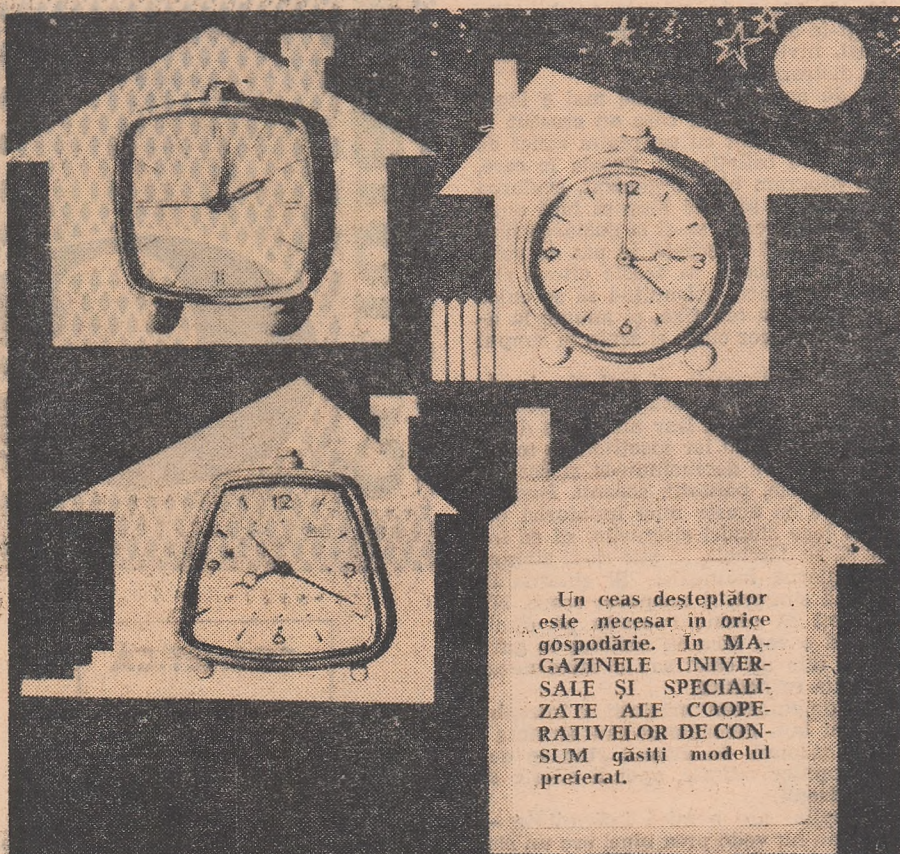
1001 de... ore la pian

Într-un local din Düsseldorf, Heiz Arntz, care are 66 de ani, a cîntat la pian timp de 1001 de ore în șir. Inițial „campionul mondial” hotărîse să se oprească după 960 de ore, dar apoi s-a simțit îndemnat să atingă o cifră rotundă. După 1000 de ore, cînd să se ridice de la pian, a fost solicitat de consumatori să nu-i părăsească, așa încît s-a mai produs încă o oră cu melodia „Gata cu lucrul”. Recordmenul, care nu se întreprinsese decît două ore zilnic, a declarat în final că se lasă definitiv de acest „sport”.

Din minunile biologiei

Eforturile depuse de dr. Frank M. Cooper, medicul veterinar al grădini zoologice din New York, pentru a salva un pui de gorilă au avut rezultate neobișnuite. Micuțul refuza orice hrană și se topea vînzînd cu ochii. Doctorul a recurs atunci la puterea exemplului. Intrînd în cușca pacientului de mai multe ori pe zi, îl îmbrăca cu cele mai apetisante bunătăți după ce le degusta în fața lui. Uneori gorila se lăsa ademenită să ia cîte o fărîmătură. După trei săptămîni crescuse în greutate cu 350 grame, iar doctorul Frank cu... 6,5 kilograme!

Un ceas deșteptător este necesar în orice gospodărie. În MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM găsiți modelul preferat.

Cumpărați

CONFECTII ÎN RATE

**ECONOMIȘI
TIMP ȘI BANI!**

Magazinele de specialitate vă stau la dispoziție cu un sortiment bogat de confectii care se vînd și cu **PLATA ÎN RATE**

UNIFORME ȘCOLARE

*pentru băieți și fete
sortimente noi*

FRUMOASE

PRACTICE

REZISTENTE

S-au pus în vânzare cu începere de la 15 iulie a. c. în întreaga țară

ȚESĂTURI IMPRIMATE

- DIFTINĂ ● FINET
- BORSEC, INDIAN
- ENKA - PIJAMALE

și țesături vopsite în fir și în bucată pentru cămăși și costume produse de

**ÎNTRINDERILE
TEXTILE GALAȚI**

Cîntare de la 1 kg. la 200 tone, precum și cîntare basculante,
Livrează

„BALANȚA” SIBIU

Calea Gușteriței nr. 21-23
Telefon 6200, Serviciul Desfacere 1035

Întreprinderile interesate vor adresa comenzile pentru anul 1965 direct la uzina „Balanța”. Produsele se livrează fără repartitie.

De asemenea pot adresa comenzi gospodăriile agricole de stat și Cooperativele agricole de producție — pentru cîntare basculante de 10, 15, 20 tone, cîntare de vite și bascule romane sau alte cîntare necesare — prin întreprinderile de aprovizionare ale Consiliului superior al agriculturii.

GOSPODINE, folosiți!
● Oala pentru fierț lapte
● Oala pentru fierț cartofi
produse de:

EMAILUL ROȘU

MEDIAȘ

AVANTAJE: laptele nu dă în foc, cartofii fierți în aburi repede și nu se sfărîmă.

**UZINELE
TEXTILE -
CISNĂDIE**

produce:
● COVOARE PLUȘATE
● STOFE DE PALTOANE
● PLEDURI

MODĂ

Cum se îmbracă tinerii

De ce să se îmbrace fetele și băieții? De ce să se îmbrace tinerii, dar nici matura. Toată lumea are o anumită fire. Aceasta dorință foarte firească face deseori ca unii tineri să se îmbrace prea modern și prea matur,

Deux-pièces de jersey, ținută ideală pentru fetele tinere.

neavind pentru asta nici bani suficienți, nici gust, nici experiență. Rezultatul este exact contrar: aerul tineresc, expresia privirii, repeziciunea mișcărilor sînt umbrite și îngreuiate. Stîngăcia și crisparea fac la rîndul lor o impresie neplăcută celor din jur.

Bineînțeles, tinerii trebuie să se îmbrace modern, elegant, cu gust. Dar în toate acestea e nevoie de măsură. Regulile bunului gust ne învață că:

1. îmbrăcămîntea trebuie să corespundă cu destinația ei;
2. să fie potrivită cu vîrsta;
3. să se potrivească cu fizicul și firea fiecăruia;
4. costul îmbrăcămîntii nu determină și calitățile ei estetice, de multe ori lucrurile simple, moderne, modeste, bine alese se armonizează cu personalitatea purtătorului, au mult mai mult efect decît cele scumpe și fără gust.

Îmbrăcămîntea pentru tineri trebuie să fie în primul rînd comodă și să aibă o formă simplă. Pe cei mai mulți îi prinde de minune linia sportivă, care e foarte comodă, subliniază tinerețea, suplețea, vîioiciunea și îndemînarea mișcărilor. Confectionată din țesături pline, neșifonabile, garnisită cu tîgheluri sau paspoaluri, îmbrăcămîntea tip sport e ușor de spălat și călcat, îndeplinindu-și astfel misiunea de bază: aceea de a arăta întotdeauna proaspătă și îngrijită.

O culoare bine găsită, o garnitură simplă și de efect, un model de țesătură interesant — iată în ce constă frumusețea îmbrăcămîntii.

Și nu e deloc obligatoriu, dragile mele, să aveți lucruri multe. Cea mai modestă garderobă, alcătuită din două fuste și patru bluze, trebuie aleasă așa ca totul să se potrivească ca formă și culoare, să poată fi combinat în cîteva variante. Dar

trebuie neapărat să știți ce culori și ce linii vă prind, iar atunci cînd cumpărați un lucru nou, gîndiți-vă dinainte cu ce îl veți purta. Dacă nu se asortează cu nimic din ce aveți, nu-l cumpărați. Indicația aceasta nu se referă numai la articolele mari, de bază, ci și la accesorii: pantofi, beretă, batie, mănuși, poșetă, ș.a.m.d.

Și acum cîteva sfaturi concrete. Întii pentru fete: cum vă îmbrăcați la institut, la universitate, la lucru? Cel mai bine cu fustă și bluză (cusută sau tricotată). Sau cu o rochie simplă — tip șemizetă, cu mîncei lejere cu manșete și guler mic răsfrînt. Sau un comple: fustă, bluză, vestă. Sau sarafan cu bluză.

Îmbrăcămîntea de fiecare zi trebuie să aibă culori potolite. Și, bineînțeles, nici o podoabă scilpitoare. Altfel stau lucrurile cu rochiile de seară. Ele pot fi în culori vii. Drept podoabe puteți folosi plastroanele, florile, fundele, măgețele.

Pentru băieți: ziua, adică la învățatură sau la lucru, îmbrăcămîntea cea mai potrivită sînt pantalonii cu pulover, cămășile colorate, sacoul lejer, fără guler. Pe stradă — demiul sport scurt, vîndia-cul, o încălțămîntă comodă, sportivă. La teatru sau la serată, nu sînt deloc obligatorii clasicul costum negru și pantofii cu vîrf ascuțit care, de altfel, încep să iasă din modă.

N. Arșavskaia

PENTRU PĂRINȚI

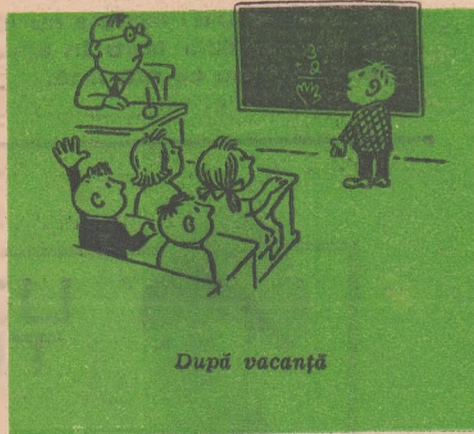
În curînd va suna clopoțelul

Mamele și tații copiilor care vor lua, la 15 septembrie, primul lor contact cu școala, trăiesc în aceste zile griji și emoții deosebite. Au și de ce! Cum vor părea băieții și fetițele lor primei lor învățătoare? Cum se va orîndui viața micușilor dincolo de pragul pe care îl vor călca pentru întia oară la 15 septembrie? Iată întrebări care îi preocupă și la care vom încerca să răspundem dînd cuvîntul unui om cu bogată experiență: învățătoarea E. Șcerbanenko din Moscova.

De multe ori părinții mă întrebă ce pot face pentru a-și obișnui copiii cu greutățile pe care le vor avea de împlinit în noua lor viață de elevi. Problema este foarte importantă. Copiii merg la școală ca la o sărbătoare. Ceea ce e foarte bine. Dar ei se așteaptă astfel numai la lucruri plăcute. Or, școala înseamnă muncă, lecții, de patru ori patruzeci și cinci de minute. Așa că în zilele care au mai rămas pînă la începerea școlii, obișnuiți-i să facă un anumit lucru cît mai multă vreme: să modeleze, să construiască, să deseneze, să combine figuri din cuburi — esențial e să se concentreze asupra unei anumite îndeletniciri.

Există deprinderi care pot fi educate încă înainte de începerea școlii? Bineînțeles. De exemplu e bine ca micușii să povestească despre tot ce au văzut și au auzit, să reproducă mici povestioare sau întîmplări simple.

La fel se poate proceda și în ce privește număratul. În genere, la șapte ani copiii

După vacanță

știu să numere pînă la zece. Faceți cu ei exerciții să numere și invers — de la 10 la 1.

În aceste cîteva zile semănați în sufletul copiilor dragostea pentru școală, obișnuiți-i cu gîndul că școala e a doua lor casă. Dezvoltați în ei simțul răspunderii, explicați-le cîți oameni s-au străduit să le pregătească condiții bune de învățatură, astfel ca ei să nu ridice niciodată mîna să scrijeleze, să taie, să deseneze pe pereți. Citiți-le cărți despre școală, despre anii de școală.

Sînt mulți copii care din diferite pricini, fie că au fost bolnavi, fie că n-au frecventat grădinițe și cămine, au crescut izolați. Acestora le vine mai greu la început, cînd se găsesse pentru prima oară într-o colectivitate. De aceea, în măsura posibilităților, faceți-le dinainte cunoștință cu viitorii lor colegi, invitați-i acasă, ca să se joace și să se distreze împreună.

Și tot de această problemă mai e legat și un alt aspect. Copiii care au crescut la cămin s-au obișnuit cu un regim strict de viață. Pe cînd ceilalți, nu. Școala le cere, însă, un program bine organizat, scularea la o oră fixă, ca să aibă timp să facă gimnastica de dimineață, să-și ia gustarea fără grabă, să meargă la școală, în pas de voie, nu gîlîind. De aceea, în aceste cîteva zile care au mai rămas, obișnuiți-i să se culce și să se scoale la ore fixe, și anume la aceea care se vor culca și scula în timpul anului.

În primul an mamele, și mai ales bunicii, își duc și aduc odraslele de la școală. Ceea ce e foarte bine. Dar nu mai e deloc bine cînd copiii stau iar însoțitoarea muncete în jurul lor descheindu-le și scoțîndu-le pardesiele, pantofii, șosonii. Învățați-i dinainte cu aceste mici îndatoriri ale lor. Să-și lege singuri șireturile, să se încheie și să se descheie, să știe să-și stringă ordonat fularul, mănușile. Și ghiozdanul să și-l facă singuri, și neapărat seara. Nu le permiteți să amîne operația pe dimineață, cînd o vor face cu suflul la gură riscînd să uite un caiet sau o carte necesară în ziua respectivă.

Apropo de ghiozdan: părinții se întrebă dacă e mai bun ghiozdanul sau servieta? Sigur, ghiozdanul. În primul rînd le degajează copiilor mîinile, apoi îi silește să stea mai drepți.

Dacă copilul are o mică infirmitate — nu aude sau nu vede prea bine, are un sistem nervos mai slab — învățătorul trebuie neapărat avertizat. Altfel sînt posibile situații care să lase urme grele în sufletul elevilor.

Și ultimul meu sfat pentru dumneavoastră, stîmăți părinți. Faceți din prima zi de școală o mică sărbătoare, pentru ca ea să rămînă în amintirea copiilor ca cea mai frumoasă și luminoasă zi. Înconjuțați-i cu zimbete și flori, cu cuvînte bune.

CÎND AVEM MUSAFIRI

Coctailuri

În englezește cocktail înseamnă coadă de cocos și, în sensul cel mai uzual, un amestec de coniac, alcool, lichior cu fructe și gheață.

Cu timpul, băutura a suferit o evoluție — a apărut coctailul cu lapte, care nu are nici o picătură de alcool, dar în schimb foarte mulți admiratori.

Vă propunem cîteva rețete de coctailuri:

Mazagran

Fierbeți un sfert de litru de cafea neagră tare, strecurați-o, răciți-o, apoi amestecați-o cu trei sferturi de kilogram de apă fiartă și răcită și trei pähărele de coniac. Adăugați zahăr după gust și puneți totul la rece. Se servește în pahare înalte, cu un mic cubuleț de gheață înăuntru. Mazagra-nul se bea cu paiul.

Crușon

Curățați de simburii 300 de grame de piersici sau caise, tăiați-le în bucăți mici, presărați-le cu un pahar de zahăr și lăsați să stea la rece cîteva ore înainte de a prepara crușonul. Înainte de a-l servi la masă, puneți într-o cană de sticlă gheață pisată (o linguriță la o porție), turnați un litru de vin alb sec de 12—14 grade, o jumătate de litru de sifon, adăugați fructele, zeama de la o lămîie mare și, dacă e nevoie, zahăr.

Coctail „coniac”

Amestecați într-un pahar mai mare: coniac — 70 de grame, sifon sau apă minerală — 40, zeamă de lămîie — 30, sirop de zahăr — 40, orice fructe proaspete sau conservate — 30 și presărați deasupra gheață pisată — 40 de grame.

Punci

Amestecați o jumătate de litru de vin alb și tot atîta vin roșu cu un sfert de litru de infuzie de ceai tare și 150—200 grame zahăr, fierbeți, adăugați pentru aromă coajă de lămîie și strecurați.

Cînd serviți, puneți în fiecare pahar o felie de lămîie.

Foarte gustos e și punciiul de lapte. Într-un pahar încălzit puneți două lingurițe de zahăr pudră, 1—2 linguri de coniac sau lichior și adăugați în completare lapte fierbinte.

M. Poliakova

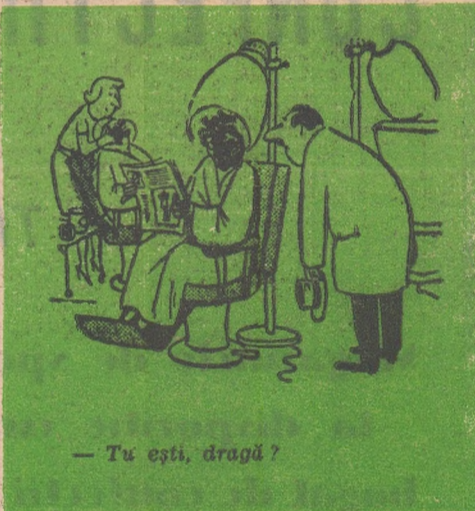

COSMETICĂ

Îngrijirea tenului

Tenul normal (este catifelat, are o plăcută tentă roz). Seara, fața și gîtul trebuie neapărat spălate, apoi unse cu cremă. După o oră crema se șterge cu un șervețel de hîrtie. Nu vă sfătuiți să vă faceți singure masaj. Mișcările greșite nu fac decît să întînda pielea, favorizînd apariția ridurilor.

Tenul normal suportă bine apa, de aceea e foarte indicată spălarea cu apă rece dimineața. După spălare ungeți-vă cu un strat subțire de cremă nutritivă, care se vinde în magazinele de specialitate, cu indicația „pentru tenul normal și uscat”. Prisozul de cremă trebuie înlătu-

— Tu ești, dragă?

rat cu un șervețel de hîrtie, după care fața se pudrează (pudră roz, de culoarea piersicii).

Dacă lucrați în praf și alte impurități e absolut necesar ca la sfîrșitul programului să vă spălați pe față cu apă și săpun bun (preferabil chiar săpun pentru copii) și să vă ungeți ușor cu cremă hrănitoare.

Tenul uscat (e foarte fragil, după spălare se stringe și chiar se descuamează, în contact cu aerul și cu vîntul se asprește). Persoanelor care au un astfel de ten le este interzisă folosirea frecventă a apei și săpunului. Dimineața se vor spăla fără săpun, apoi se vor unge cu o cremă hrănitoare (de preferință cu ajutorul unui tampon de vată muaiat în apă obișnuită) prin mișcări foarte ușoare. După 20—30 de minute crema se șterge cu ajutorul unui șervețel de hîrtie.

Tenul gras. Persoanele cu un astfel de ten trebuie să se spele dimineața și seara cu apă rece și săpun bun (de asemenea, de preferință săpun pentru toaleta copiilor).

Mulți n-au, însă, o natură precisă de ten: în regiunea frunții, a nasului, a bărbiei și parțial pe pomeți, pielea este grasă, iar pleoapele și porțiunea din jurul ochilor sînt uscate. În acest caz se va aplica o îngrijire corespunzătoare fiecărei porțiuni, pe baza recomandărilor pe care le-am făcut mai sus.

P. Cernova

Director adjunct al Institutului de cosmetică medicală din Moscova

FOTOGHICITOARE

Răspuns: Solul din zona deșertului turkmen, folosit în ultimii ani pentru cultivarea pepenilor galbeni și verzi.